

Európai
Bizottság

2015. ŐSZ ▶ 54. SZÁM

panorama

inforegio

▶ Energiát az energiauniónak

A kohéziós politika
támogatásával

▶ A beruházások
mobilizálása Európa
gazdaságának
támogatására

▶ Az intelligens
szakosodás átalakítja
a régiókat

▶ Kapacitásbővítés
és a közigazgatás
hatékonyabbá tétele

Regionális és
Várospolitikai

▶4

Címlap: A vízhullám-energiát villamos energiává átalakító berendezések tesztelése (Wave Hub, Egyesült Királyság)

▶AZ OLVASÓKHOZ 3
Corina Crețu regionális politikáért felelős uniós biztos

KIEMELT TÉMA

▶ENERGIAUNIÓ A GYAKORLATBAN 4-7

▶AZ UNIÓ MOBILIZÁLT FORRÁSOKKAL
SEGÍTI GÖRÖGORSZÁGOT A FENNTARTHATÓ
JÖVŐ ÉPÍTÉSÉBEN 8-9

INTERJÚK

▶GÖRÖGORSZÁG – THESSZÁLIA A JÖVŐRE
ÖSSZPONTOSÍT 10-11

Dr. Kostas Agorastos, Thesszália területi kormányzója

▶A RÉGIÓK A JÖVŐBELI NÖVEKEDÉS
ÚTTÖRŐI 12-13

Markku Markkula, a Régiók Bizottságának elnöke

▶SZLOVÁKIA KÉSZEN ÁLL AZ ELNÖKSÉGRE 14-15

Lubomír Vážny beruházásokért felelős miniszterelnök-helyettes

▶ÉSZTORSZÁG: KÖZÉPPONTBAN
A VERSENYKÉPESSÉG ÉS A NÖVEKEDÉS 16-17

Sven Sester pénzügyminiszter

▶HATÉKONYABBÁ TESSZÜK
A KÖZIGAZGATÁST 18-19

▶AZ UNIÓS ALAPOK KOMMUNIKÁCIÓJA
HELYI SZINTEN 20-21

▶A POLGÁROK ISMERETE ÉS VÉLEMÉNYE
AZ EU REGIONÁLIS POLITIKÁJÁRÓL 22-23

A legújabb Eurobarometer-felmérés eredményei

▶AZ INTELLIGENS SZAKOSODÁS ÁTALAKÍTTA
A REGIONÁLIS GAZDASÁGOKAT 24-29

▶REGIOSTARS 2015 30-31

▶SZEMÉLYES TAPASZTALATOK 32-35

Az érdekeltek visszajelzései a 2014 és 2020 közötti
időszak kohéziós politikájáról

▶HÍREK RÖVIDEN 36-37

▶ÚJ ÚTMUTATÓ A PROJEKTÉRTÉKELÉSI
KÖLTSÉG-HASZON ELEMZÉSHEZ 38-39

▶AZ EURÓPA 2020 STRATÉGIA
MEGVALÓSULÁSÁNAK MÉRÉSE 40-41

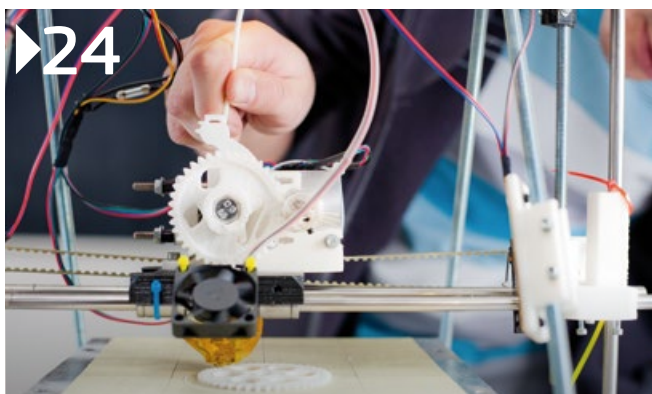
▶PROJEKTEK 42-43

Példák projektekre Dániában és Görögországban

▶ESEMÉNYNAPTÁR 44

▶19

▶24

▶42

Fotók (oldalak):

Címlap: a kép forrása – Wave Hub Ltd.
3., 8., 19., 28–29., 31., 37., 38. oldal: © Európai Bizottság
4–7. oldal: Egyesült Királyság; a kép forrása – Walesi Építészeti Iskola – Cardiffi Egyetem; Észtország: © Kaarel Langemets;
Franciaország: Laurent Ghekiere © Union sociale pour l'habitat
9. oldal: © Discoveroom
10–11. oldal: © Thesszália régiója
12. oldal: © Régiók Bizottsága
13., 26. oldal: © Shutterstock
14–15. oldal: A Szlovák Köztársaság Kormányhivatala
16. oldal: © Pénzügyminisztérium, Észtország
17. oldal: © Seaplane Harbour/A.-Maasik
21. oldal: © Maciej Śmiarowski/KPRM
32–35. oldal: Írország © MEFSS; Litvánia © Pénzügyminisztérium,
Litvánia; Portugália © azores.gov.pt
36. oldal: © INSULEUR/Clément Bonny
42–43. oldal: Görögország © Incrediblu; Dánia © Little Smart Things

A magazin angolul, franciául, németül, bolgául, görögül, spanyolul, olaszul, lengyelül és románul jelenik meg nyomtatásban. Újrahasznosított papírra nyomtatva.

Elektronikus változata 22 nyelven az alábbi címen érhető el:

http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/information/publications/panorama-magazine/

Az aktuális szám tartalmát 2015 augusztusában véglegesítettük.

JOGI KÖZLEMÉNY

Sem az Európai Bizottság, sem a nevében eljáró személyek nem tehetők felelőssé a jelen kiadványban szereplő információk felhasználásáért, illetve a gondos előkészítés és ellenőrzés ellenére esetleg előforduló hibáért. A jelen kiadvány nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság nézeteit és álláspontját.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2015

ISSN 1725-8219

© Európai Unió, 2015

A forrás feltüntetése esetén a sokszorosítás megengedett.

A harmadik féltől származó, szerzői joggal védett tartalmak használatára/sokszorosítására a szerzői jog tulajdonosától (tulajdonosaitól) kell engedélyt kérni.

▶ AZ OLVASÓKHOZ

Corina Crețu
A regionális politikáért
felelős uniós biztos

A Görögország új támogatási programjáról szóló közelmúltbeli megállapodás folyamánként a Bizottság 2020-ig több mint 35 milliárd EUR-nyi munkahely-teremtési és növekedésösztönzési támogatást irányzott elő Görögországnak az Unió költségvetéséből.

Az európai strukturális és beruházási alapoknak jelentős szerepük lesz a görög gazdaság fellendítésében. A tavaly decemberben elfogadott operatív programok révén Görögország 2014 és 2020 között több mint 20 milliárd EUR-nyi támogatást fog kapni a kutatás-innovációra, az ikt-ra, a kkv-k versenyképességének javítására, az energiahatékonyság növelésére, a fenntartható városfejlesztésre, valamint az oktatásra és a társadalmi befogadásra irányuló beruházásokra. A görög hatóságok előtt megnyílik tehát a lehetőség, hogy az ezekkel a területekkel kapcsolatos céljaikat valóra váltsák.

Az energiaunió

A főigazgatóság aktívan részt vett az energiaunióról szóló csomag előkészítésében, amelyet a Bizottság 2015 februárjában fogadott el. A csomag célja a stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előrettekintő éghajlat-politika keretének megvalósítása. Mivel az energiastratégia igen jelentős regionális vetülettel bír, az Unió kohéziós politikájának fontos szerepe lesz az energiaunió gyakorlati megvalósításában. Sokkal több támogatás fog jutni a karbonszegény gazdaság fejlesztésére, többek között a fenntartható energiagazdálkodás területeit – így például az energiahatékonyságot, a megújuló energiát, az intelligens elosztóhálózatokat –, valamint a fenntartható multimodális városi mobilitást érintő beruházásokra. A tagállamoknak a partnerségi megállapodásaik szerint már eddig is mintegy 38 milliárd EUR-nyi finanszírozást ítéltek oda.

Open Days

Az idei OPEN DAYS az „Európai régiók és városok: a beruházások és a növekedés partnerei” címmel zajlik majd. A régiók és városok 2015. évi európai hete a kkv-kra és a munkahelyteremtésre, a digitális egységes piacra, az energiaügyre és a város- és vidékfejlesztésre fog koncentrálni.

Azzal, hogy 2014–2020 során az európai régiók, városok és a reálgazdaság fejlesztésére mintegy 351,8 milliárd EUR-nyi forrást tesz elérhetővé, a kohéziós politika az EU első számú beruházási eszközévé vált. A 2015. évi OPEN DAYS jó alkalom lesz arra, hogy a nemzeti és regionális irányító hatóságok, a kedvezményezettek és az Unió intézményei megosszák egymással nézeteiket, és megfelelő, egyúttal pragmatikus szemléleteket dolgozzanak ki a források felhasználására.

Az OPEN DAYS rendezvénysorozat részeként rendezik meg a 2015. évi RegioStars díjkiosztóját, amelyen – ismét hangsúlyoznám – azokat az uniós kohéziós politika támogatásával megvalósuló leginnovatívabb és legötletesebb projekteket díjazták, amelyek érdekes és eredeti kezdeményezéseket mutatnak be az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a városfejlesztés terén. A rangos díjakért 17 projekt száll versenybe, amelyeket 143 pályamű közül választanak ki.

▶ ENERGIUNIÓ A GYAKORLATBAN

Az Európai Bizottság 2015 februárjában fogadta el az energiaunióról szóló csomagot, amelynek célja a stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előretökélő éghajlat-politika keretének megvalósítása. A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság aktívan részt vett a csomag előkészítésében, és beruházási programjaival fontos szerepe lesz abban, hogy Európa valóban karbonszegény gazdasággá váljon.

Az energiaunió új stratégiája az alábbi öt szorosan összefüggő és egymást kölcsönösen erősítő politikai vetülettel bír:

- ▶ energiabiztonság;
- ▶ teljesen integrált belső energiapiac;
- ▶ energiahatékonyság;
- ▶ a gazdaság dekarbonizációja;
- ▶ kutatás, innováció és versenyképesség.

A kohéziós politika jelentős szerepet játszik abban, hogy a megfelelő beruházások valósuljanak meg ezeken a területeken, ugyanakkor gyakorlati szempontból is hasznos lehet. A beruházásokat elsősorban a karbonszegény gazdaság hatékonyabb támogatásával, a pénzügyi eszközök jelentősebb felhasználásával, valamint a tagállamoknak és a régióknak a megfelelő projektek kidolgozásához és megvalósításához nyújtott technikai segítséggel és kapacitásbővítéssel fogja előmozdítani. Ezek a beruházások nagymértékben hozzá fognak járulni az energiaunió stratégiájának valamennyi vetületéhez.

Létfontosságú kapcsolódási pont

A kohéziós politika az energiaunió kulcstényezője, mivel közvetlen kapcsolatot teremt a régiók és városok döntéshozói között. A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság többéves tapasztalattal bír a határon átnyúló, regionális és helyi szintű projektirányítás terén, ami kiemelt jelentőségű a gyakorlati megvalósítás szempontjából.

A tagállamok 2014–2020-as időszakra szóló operatív programjainak részeként mintegy 39 milliárd EUR-t különítettek el a karbonszegény gazdaságot érintő beruházásokra

(a 4. tematikus cél részeként), ami az előző programozási időszak finanszírozásának kétszerese. A karbonszegény gazdaság egyaránt vonatkozik azokra a beruházásokra, amelyek a fenntartható energiagazdálkodás területeit, így például az energiahatékonyságot, a megújuló energiát, az intelligens elosztóhálózatokat érintik, valamint azokra is, amelyek a fenntartható multimodális városi mobilitásra irányulnak, a kapcsolódó kutatást és innovációt is ideértve.

A karbonszegény közlekedéshez, a modális váltáshoz, valamint az intelligens energiainfrastruktúrákhoz (a 7. tematikus cél részeként) szintén vannak rendelkezésre álló források.

Beruházási prioritások

A fenntartható energiával kapcsolatos beruházások során hangsúlyos szerepet kap az energiahatékonyság, különös tekintettel a lakóházakra és a középületekre (vagy egyéb közinfrastruktúrákra), valamint a vállalkozásokra, elsősorban a kvv-kra. Jelentős finanszírozási források állnak rendelkezésre a megújuló energiával, a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermeléssel és a távfűtéssel, valamint az intelligens elosztóhálózatokkal kapcsolatos beruházásokhoz.

A kohéziós politika az intelligens villamosenergia- és gázelosztó, -tároló és -szállítási rendszerek infrastrukturális beruházásaihoz is támogatást nyújt – különösen a kevésbé fejlett régiókban. Ezeknek az infrastruktúráknak hozzá kell járulniuk az intelligens rendszerek fejlesztéséhez, és ki kell egészíteniük a karbonszegény gazdaságra való átállást támogató beruházásokat.

A kohéziós politika révén a közlekedési ágazat dekarbonizációjára is jut támogatás, amelynek célja, hogy az ágazat energiahatékonyabbá váljon, és modális váltáson menjen keresztül. A beruházások fő célterülete a fenntartható multimodális városi közlekedés, vasúti és vízi közlekedés, a multimodális utazás megkönnyítése, az intelligens közlekedési rendszerek, a tisztább közlekedési járművek és az alternatív tüzelőanyagok használata lesz.

Magánberuházások ösztönzése

Az energetikai beruházások nagy részét várhatóan magánfinanszírozási forrásokból fogják megvalósítani, mivel a projektek az esetek többségében a megújuló energiaforrások értékesítéséből vagy az energiahatékonysági beruházásokból eredő kisebb energiaköltségből generálnak bevételt. Ha a projektszponzorok nem képesek elegendő mértékű piaci finanszírozást vonzani, illetve a projektek nem tudják teljesen visszafizetni a beruházás költségét, közösségi támogatás vonható be.

Az állami finanszírozás hatékonyabb felhasználása érdekében egyre gyakrabban használnak pénzügyi eszközöket. A Bizottság beruházási tervében előírja, hogy a karbonszegény projektek beruházásainak mintegy 20%-át pénzügyi eszközökön keresztül finanszírozzák.

A hitelekkel, hitelgaranciákkal és saját tőkével biztosított támogatással az uniós finanszírozás további állami és magánfinanszírozást vonz és használ fel. A pénzügyi eszközök – különösen a hitelek és a saját tőke – további előnye, hogy visszaforgatható jellegükből adódóan jóval a programozási időszak után is éreztetik hatásukat. Az alapokból származó finanszírozással például kiegészíthető az energiahatékonysági

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

Az első intelligens aktív energiahatékonyságú ház ERFA-támogatásból

A Cardiffi Egyetem (Wales) karbonszegény megoldásokkal foglalkozó szakemberei megtervezték és megépítették az Egyesült Királyság első takarékos energiafelhasználású intelligens aktív házát, amely több energiát képes továbbítani az elektromos hálózatba, mint amennyit felhasznál.

A karbonszegény kutatási megoldásokkal foglalkozó Wales Low Carbon Research Institute „SOLCER” projektjének részeként megtervezett és megépített – illetve részben az ERFA-ból finanszírozott – aktív épület egyedi kialakításával első ízben ötvözi a csökkentett energiaigényt, a megújulóenergia-ellátást és az energiatárolást.

Azért, hogy a ház energiaigénye rendkívül alacsony legyen, korszerű hőszigeteléssel látták el, így csökkentve a levegőszivárgást. Innovatív energiahatékony szerkezetéhez öko-cementet és strukturált hőszigetelt paneleket használtak fel. A déli tájolású tetőn üvegezett, az épület tetőszerkezetébe teljesen integrált fotovoltaikus napelemek kaptak helyet, amelyek lehetővé teszik, hogy a tető alatti tér felülről kapjon természetes megvilágítást.

ÉSZTOR SZÁG

Finanszírozás társasházak felújítására

2009-ben – a pénzügyi és gazdasági válság csúcspontján – Észtország hiteleszközt hozott létre a társasházak finanszírozására, és ezzel az első tagállam volt, amelyik az EU strukturális alapjait társasházi felújítási programokra összpontosította. Az eszköz az ERFA-ból 17,7 millió EUR-t, az Európa Tanács Fejlesztési Bankjától 28,8 millió EUR-nyi hitelt, a nemzeti forrásokból 20,2 millió EUR-t kapott. Az eszköz végrehajtását holdingalap-kezelőként a KREDEX nemzeti promóciós fejlesztési bank és pénzügyi közvetítőként két kereskedelmi bank végezte.

2014 novemberéig több mint hatszáz épületet újítottak fel, aminek eredményeképpen több mint 22 ezer lakásban javult az energiahatékonyság és az életkörülmények. A rendszer, amely projektfejlesztési segítségnyújtással és teljesítményalapú támogatással is kombinálható, megnyitotta az utat az ágazati magánfinanszírozás számára a 2014–2020 közötti időszakban.

A társasházi lakások energiahatékonysági korszerűsítéséről a [Litvániáról szóló cikkben, a 34. oldalon](#) olvashatók további információk.

minimumkövetelményeknek nem megfelelő épületek komplett felújítása, az innovatív technológiák fejlesztése vagy bizonyos szociális kérdések kezelése.

Lényeges azonban, hogy a tagállamoknak és a régióknak biztosítaniuk kell, hogy az állami finanszírozás ne helyettesítse, hanem kiegészítse és erősítse a magánberuházásokat.

Pénzügyi eszközök

Az irányító hatóságoknak törekedniük kell annak kivizsgálására, hogyan használhatják fel eredményesebben a pénzügyi eszközöket. Ebben olyan kész eszközök lehetnek segítségükre, mint a lakóház-kivitelezési ágazatban használt energiahatékonysági és a megújuló energiák bevezetésére irányuló hitelekhez nyújtott pénzügyi eszközök és a felújítási hitel.

Az Európai Beruházási Bank és a Bizottság útjára indította a technikai segítségnyújtási platformot, a *fi-compass* eszközt, amely a pénzügyi eszközök felhasználásával kapcsolatban nyújt átfogó gyakorlati ismereteket és oktatóeszközöket. A *fi-compass* weboldala iránymutatásokat, útmutatókat és esettanulmányokat kínál az irányító hatóságok, pénzügyi közvetítők és más érdeklődők számára.

Az irányító hatóságok hálózata

Annak érdekében, hogy támogassa a tagállamok energetikai beruházásainak megvalósítását, a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság és az Energiaügyi Főigazgatóság létrehozta az energiaügyi és irányító hatóságok informális hálózatát. A hálózat célja, hogy az energiaügyi hatóságok és a kohéziós politika irányító hatóságainak képviselői rendszeresen találkozzanak a megfelelő párbeszéd fenntartása és a projektek kezelésének optimalizálása érdekében.

A hálózat tagjai a lehető legjobb helyzetben vannak ahhoz, hogy megértésük az energiaunió politikai célkitűzései és a kohéziós politikából származó források közötti kapcsolódási pontokat, és hogy meghatározzák, hogyan lehet a legmegfelelőbbben összehangolni az energetikai beruházásokkal kapcsolatos igényeket a régiókéval, megvitatni a kihívásokat, és megoldásokat találni a kérdésekre.

Intelligens szakosodás

A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, az Energiaügyi Főigazgatóság és a Bizottság Közös Kutatóközpontja (JRC) 2015 májusában létrehozta az intelligens energetikai szakosodási platformot. A JRC sevillai központjában található platform elsősorban az energetikai innovációra és arra fog összpontosítani, hogy az Unió régiói és városai szélesebb körben vegyenek részt az energetikai projekteken ([további információk a Panorama 53. számában olvashatók](#)).

A fenntartható energiagazdálkodás a leggyakoribb intelligens szakosodási prioritások egyike. A tagállamok és régiók közül több mint száz – illetve az intelligens szakosodási platformba regisztráltak kétharmada – a fenntartható energiagazdálkodással kapcsolatos kutatást, műszaki fejlődést és innovációt határozta meg nemzeti vagy regionális intelligens szakosodási stratégiájának egyik kiemelt területeként.

Energiaügyi vívmányok – a végrehajtást ösztönző tényezők

Még mindig sok olyan terület van, amely kapcsán a közösen megállapított uniós jogszabályokat nem ültetik át megfelelően a nemzeti jogszabályokba. Ez hagyományosan hosszadalmas és kellemetlen kimenetelű jogsértési eljárásokat von maga után az érintett tagállam ellen. A megreformált kohéziós politikában *ex ante* feltételként bevezetett új előzetes jóváhagyási eljárás lehetővé teszi, hogy a finanszírozás megítélésének előfeltételeként határozzák meg az irányadó jogszabályok bizonyos rendelkezéseinek végrehajtását.

Az *ex ante* feltételek közül több közvetlenül kapcsolódik az uniós energiaügyi irányelvekhez, így például az épületek energiahatékonyságáról szóló, az energiahatékonyságról szóló vagy a megújulóenergia-irányelvhez. Mindezek további ösztönzésül szolgálnak a tagállamok számára az általuk elfogadott feltételek teljesítéséhez. A feltételek fontosak, mert cselekvésre ösztönöznek, és már most is felgyorsítják a vonatkozó uniós energiaügyi vívmányok tagállami átültetését.

Vezető szerep és a hiányzó láncszem

Az épületek energiahatékonysága terén az Unió az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelvvel és a megújulóenergia-irányelvvel vezető szerepet vállal a nemzeti építési szabályzatok megreformálásában, valamint a lakóházak építésére és felújítására vonatkozó energiahatékonysági szabványok szigorításában.

A kohéziós politika támogatásával az EU egyaránt biztosítja az épületek energiahatékonyságára irányuló teljes szakpolitikai keretet és a hiányzó láncszemet, a finanszírozást.

A finanszírozáson túl...

A kohéziós politika sokkal többet nyújt a finanszírozásnál. Megteremti a végrehajtás legfontosabb feltételeit, így például technikai segítségnyújtást, kapacitásbővítést és támogatást nyújt a pénzügyi eszközök további felhasználásához,

.....

FRANCIAORSZÁG

Az ERFA támogatja a szociális lakásállomány fenntartható energetikai beruházásait

A 2007–2013-as programozási időszakban a francia régiók nagymértékben újraprogramozták az ERFA által támogatott programokat, hogy finanszírozást nyújtsanak a szociális lakásállomány energetikai felújításához. Külön pénzügyi eszközt (*éco-prêt logement social*) hoztak létre az energetikai felújítások felgyorsítására, és az ERFA finanszírozását kiegészítő pénzügyi forrásként használták fel egy támogatási rendszerben. A lakásonként átlagosan 3 276 EUR-nyi ERFA-beruházással (a teljes beruházás 17%-a) mintegy 60 ezer háztartás energetikai teljesítménye javult, és körülbelül 15 ezer helyi munkahely jött létre.

A 2013-ban indult francia lakásenergetikai felújítási terv azt a nagyszabású célt tűzte ki, hogy a környezeti, gazdasági és társadalmi kérdések (energiaszegénység) kezelésére 500 ezer lakást újít fel évente.

ahogy azt az említett kezdeményezések közül néhány kiválóan szemlélteti.

A politika a területi dimenzió figyelembevételével szempontjából is lényeges. Az Unió makroregionális (a balti-tengeri, dunai, valamint adriai- és jón-tengeri) stratégiái, valamint az európai területi együttműködés (INTERREG) szintén fontos szerepet játszhatnak e tekintetben azáltal, hogy továbbra is ösztönzik és támogatják az energiagazdálkodási kérdéseket, így például az ismeret- és tapasztalatmegosztást. A kohéziós politika az integrált városfejlesztésnek és a határon átnyúló tervezésnek is külön támogatást nyújt.

A jövő

Az energetika óriási beruházási igénnyel bír, és a szakpolitika legfőbb célja, hogy a hibákból tanulva életképes piacok jöjjenek létre. Ezzel egyidejűleg nem szabad figyelmen kívül hagyni a kohéziós politika gazdasági, társadalmi és területi kohézió iránti általános törekvését. A regionális fejlesztés irányítása terén szerzett többéves európai tapasztalatával a Bizottság jelentős regionális és helyi ismeretre tett szert, és helyzetéből adódóan integrált megközelítést tud nyújtani a szakpolitikák terén.

Az energiaunió néhány főbb célkitűzésével összhangban a kohéziós politika révén finanszírozott beruházások csakúgyan hozzá fognak járulni a költséges energiaimport visszaszorításához, az energiaforrások diverzifikálásához, az energiaszegénység kezeléséhez, a kibocsátás csökkentéséhez, új munkahelyek létrejöttéhez és a kis- és középvállalkozások támogatásához. Az energetikai beruházások a regionális növekedést is támogatni fogják, és számos vállalkozás, köztük az építőipari kisvállalkozások számára is üzleti lehetőségeket fognak teremteni. A kohéziós politika így tehát az energiaunió mind az öt vetületének megvalósításában szerepet fog játszani.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/policy/themes/low-carbon-economy/

▶ AZ UNIÓ MOBILIZÁLT FORRÁSOKKAL SEGÍTI GÖRÖGORSZÁGOT A FENNTARTHATÓ JÖVŐ ÉPÍTÉSÉBEN

Görögország napjainkban újkori történelme egyik legfontosabb pillanatát éli. A Bizottság ezzel összefüggő bejelentése a munkahely-teremtési és növekedési tervről lehetőséget nyújt arra, hogy olyan produktív és innovatív gazdaság jöjjön létre, amely a kohézió és a fenntartható jövő alapja lesz.

A Görögországot érintő új támogatási programmal kapcsolatos megállapodás szerint a Bizottság 2020-ig több mint 35 milliárd EUR-t fog mobilizálni az Unió költségvetéséből a görög gazdaságnak új munkahelyek létrehozására és a gazdaság növekedésének ösztönzésére.

Ehhez a támogatáshoz az európai strukturális és beruházási alapok jelentős mértékben hozzá fognak járulni. A tavaly decemberben elfogadott operatív programok révén Görögország 2014 és 2020 között több mint 20 milliárd EUR-nyi támogatást fog kapni a kutatás-innovációra, az ikt-ra, a kkv-k versenyképességének javítására, az energiahatékonyság növelésére, a fenntartható városfejlesztésre, valamint az oktatásra és a társadalmi befogadásra irányuló beruházásokra.

Az EU minden lehetséges erőfeszítéssel igyekszik segíteni Görögországot, hogy leküzdje a jelenlegi nehézségeket, és elinduljon a fenntartható fellendülés útján. Ahhoz, hogy a görög gazdaság ismét a megfelelő úton haladjon, célzott beruházási tervet vezettek be, hogy az uniós források – különösen az ESB-alapok – katalizátorként további magán- és állami beruházásokat indítsanak el. A terv célja, hogy a görögországi vállalatok piaci lehetőségeket kapjanak a növekedéshez, az innovatív és technológiai kapacitások felvirágoztatásához, és az ország versenyelőnyeinek kiaknázásához, miközben nő az állami ágazat teljesítménye és az állampolgároknak nyújtott szolgáltatások minősége.

Uniós támogatás a közösségi beruházásokhoz

Az elmúlt 34 év során az Unió tagállamaként Görögország jelentős előnyökhöz jutott az európai szolidaritás révén. Az 1981-es csatlakozása óta a kohéziós, vidékfejlesztési és halászati politikák (2014 végéig) több mint 73 milliárd EUR-nyi közösségi támogatást nyújtottak Görögországnak.

▶BALRÓL JOBBRA: VALDIS DOMBROVSKIS, az euróért és a szociális párbeszédért felelős európai bizottsági alelnök; CORINA CREȚU regionális politikáért felelős biztos; GIORGIOS STATHAKIS, a gazdaságért, infrastruktúráért, hajózásért és idegenforgalomért felelős miniszter.

A JEREMIE TÁMOGATJA AZ INDULÓ TECHNOLÓGIAI VÁLLALKOZÁSOKAT

A 2007–2013 közötti időszakban számos uniós finanszírozású, ikt-hoz kapcsolódó kockázatitőke-alapon keresztül támogatták Görögország induló technológiai vállalkozásait.

A digitális vállalkozásoknak nyújtott finanszírozás a JEREMIE kezdeményezésén keresztül, a JEREMIE kezelőalap (JHF) létrehozásával valósult meg Görögországban, amely egyetlen eszközként kezeli az ERFA-ból és az Európai Beruházási Alapból érkező támogatásokat. A kezdeményezés folyamánként négy kockázatitőke-alapot hoztak létre (az ERFA „Digitális konvergencia” görögországi operatív programon keresztül, ami 30% magántőke bevonását eredményezte).

2015 júniusáig a JHF alapból származó, 45 innovatív vállalkozásra fordított összes támogatás elérte a 20,3 millió EUR-t. A támogatott vállalkozások elsősorban például a turizmus, a szórakoztatóipar, a zeneműkiadás, a kiskereskedelem, a biotechnológiai termékek és a munkaerő-felvétel területén tevékenykedő vállalatok számára készítenek digitális alkalmazásokat. A Panorama két sikeres, a JHF támogatásával megvalósult projektet is bemutat részletesebben. A Discoveroomról a következő oldalon, az ábrás keretes írásban, az Incredibleblue-ról a **42. oldalon** olvashat bővebben.

Noha ezek a források jelentősen hozzájárultak Görögország gazdasági, szociális és területi kohéziójának megerősítéséhez, még mindig sok a teendő a gazdaság modernizálása és diverzifikálása terén – különösen a kkv-kat érintő innováció és vállalkozói kedv ösztönzésével. Ezzel egyidejűleg az állami szektort is modernizálni kell, hogy támogassa a gazdasági fejlődést és a társadalmi igényeket.

A finanszírozás létfontosságúnak bizonyult a gazdasági válság folyamán, mivel a közösségi beruházások mintegy 85%-a a kohéziós politika révén valósult meg 2013-ban. A kohéziós politika nélkül Görögország GDP-je a tényleges szintnél 3,3%-kal lett volna alacsonyabb ugyanebben az évben.

DISCOVEROOM

A Discoveroom projekt innovatív alkalmazása kisebb szálláshelyek, panziók és vendégházak tulajdonosainak kínál olyan eszközöket, amelyek szükségesek vállalkozásuk kezeléséhez és piaci népszerűsítéséhez. Kevesebb mint két év alatt több mint kétezer szálláshely-tulajdonos csatlakozott az alkalmazás használatához. A vállalatnak eközben sikerült nemzetközi szinten terjeszkednie, így több mint 50 országból vonz ügyfeleket. Az induló vállalkozás két alkalommal kapott támogatást: 2013 októberében előfinanszírozási támogatáshoz, 2014 júliusában működési támogatáshoz jutott.

Teljes beruházás:
500 000 EUR

A JEREMIE kezelőalapról
biztosított rész:
350 000 EUR

A konkrét fellépés

Az uniós finanszírozású projektek gyakorlatilag az élet minden területéhez támogatást nyújtottak Görögországban. Az Unió 1992 novembere óta mintegy 5 milliárd EUR-t fordított az infrastruktúra fejlesztésére, aminek eredményeképpen ezrek utaznak munkába az athéni metróval. Turisták milliói látogathatnak el az Akropolisz Múzeumba, ami az uniós támogatásnak köszönhetően 2009-ben nyitotta meg kapuit. Hallgatók ezrei járnak abba a több száz iskolába, amelyek uniós forrásokból épültek meg. Mintegy 990 ezer polgár életkörülményeit tették jobbá a vízgazdálkodási projektek, és további 350 ezren élvezhetik a szennyvíz-gazdálkodási fejlesztések előnyeit. A szélessávú internet további 800 ezer görög polgár számára vált elérhetővé.

A 2007–2013-as időszakban az ERFA több mint 334 millió EUR-nyi további támogatást nyújtott a kórházak és az elsődleges egészségügyi infrastruktúra korszerűsítésére. A Bizottság ezenfelül a Görögország középső területeit és az Evros mentét érintő árvizek következményeinek kezeléséhez is segítséget nyújt.

Célirányos jövőbeli beruházások

A Bizottság által bejelentett, 2014–2020-as időszakra szóló 35 milliárd EUR-s támogatási csomagból 20 milliárd EUR az ESB-alapokból származik, és több mint 15 milliárd EUR-t közvetlenül a gazdálkodóknak fizetnek ki, illetve a mezőgazdasági piacok támogatási intézkedéseire fordítanak.

A munkahely-teremtési és növekedési terv mellett, hogy hozzájárul ahhoz, hogy az emberekre és vállalatokra fordított támogatások a görög gazdaság javát szolgálják, megfelelő kiutat jelent a válságból. A görög hatóságok mostantól olyan kiváló projekteken keresztül teljesíthetik az említett

célkitűzéseket, amelyek javítják az innovációt, produktívabbá teszik a kkv-kat érintő beruházásokat, növelik az energiahatékonyságot, és hozzájárulnak a fő infrastruktúra kiépítéséhez. Az EU ezenfelül előmozdíthatja a bevált gyakorlatok cseréjét, a technikai segítségnyújtást, illetve az adminisztratív kapacitás javítását.

Mindezek az intézkedések egy olyan produktív és innovatív gazdaság megalapozását szolgálják, amely képes fenntartható jövőt nyújtani polgárainak, és lehetőséget biztosítani tehetséges vállalkozóinak, hogy megállják a helyüket a nemzetközi piacokon.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2015/07/a-new-start-for-jobs-and-growth-in-greece-commission-mobilises-more-than-eur35-billion-from-the-eu-budget

▶ THESSZÁLIA A JÖVŐRE ÖSSZPONTOSÍT

Görögország Thesszália régióját sem kerülte el az országot sújtó gazdasági válság, de az uniós források azóta növelték ellenálló képességét. Dr. Kostas Agorastos, Thesszália területi kormányzója arról beszél, hogyan segít enyhíteni az államadósság hatását a regionális együttműködés, a kohéziós politika és az uniós források.

▶ A görög régiók elnökeként mit gondol, hogyan javítható az együttműködés Görögország régiói és a többi tagállam között?

A főként uniós társfinanszírozással támogatott regionális együttműködés és közös programok lényeges szerepet játszanak abban, hogy közelebb hozzuk egymáshoz az európai régiókat. Transznacionális együttműködési programokban veszünk részt, és az új programozási időszakban is szerepet vállalunk majd az új kezdeményezésekben.

A görög régiók emellett más uniós régiók helyi szerveivel közösen segítik az együttműködést és a vállalkozások fejlesztését azzal a céllal, hogy fellendítsék a regionális gazdaságot, és mind a polgárok, mind a környezet számára előnyös programokat valósítsanak meg. A 2014–2020-as időszakban ez a helyi együttműködés a regionális intelligens szakosodási stratégiák révén már a gazdaság szerves részévé kezd válni.

▶ Thesszália 2014–2020-as regionális operatív programját 2014. december 18-án fogadták el – mi következett ezután?

Jelentős lépések történtek a programok végrehajtásának megkezdése irányába nemzeti és regionális szinten egyaránt, például elfogadtuk a 2014–2020-as fejlesztési programok kezelésére, irányítására és végrehajtására vonatkozó törvényt.

2015 közepén megtartották a 2014–2020-as nemzeti stratégiai referenciakeret monitoringbizottságainak első üléseit, ahol elfogadták a szakágazatokat és a finanszírozás feltételeit. Jelenleg a meghívókat készítjük a javaslatokat benyújtani szándékozó projektek számára.

Emellett az egyes régiók különféle intézkedések kidolgozásán fáradoznak a jogszabályi és intézményi szabályozás terén. Thesszália célja, hogy azokat a programjainkat részesítse előnyben, amelyek azonnal végrehajthatók. A többi program esetében minden régió együttműködik az illetékes minisztériumokkal, ezért a polgárok vagy a helyi piacok nem tapasztalnak késedelmet.

A társadalmi befogadásra és a szegénység leküzdésére irányuló stratégia, valamint a regionális szilárdhulladék-gazdálkodási terv befejezését követően az intelligens szakosodást szolgáló regionális stratégiák (RIS3) kísérleti fázisával megkezdődött a szakosodás előtérbe helyezése. 2015 őszén egy második programmonitoring-bizottság új intézkedéscsomag bevezetését is tervezi, amelynek fő célja, hogy a helyi szervezetek és a civil társadalmat is bevonjuk a projekt minden lépésébe.

A régió fejlesztési stratégiájának az a célja, hogy szembe szálljon a társadalmi-gazdasági pályáján mutatkozó kedvezőtlen tendenciával, és a fejlesztési modellt az intelligens, fenntartható és inkluzív fejlődés irányába kívánja elmozdítani.

A stratégia alapját a 2014–2020-as regionális operatív program, valamint az ágazati programokból a régióba várhatóan befolyó finanszírozás képezi.

▶ **A görög kohéziós politika végrehajtásának fontos változása, hogy az egyes régiók maguk irányítják saját programjaikat. Hogyan készülnek fel a régiók erre az új kihívásra?**

A 2007–2013-as nemzeti stratégiai referenciakeret óta a régiók bebizonyították, hogy képesek javítani a források felhasználását, befejezni a félig kész projekteket, felgyorsítani a végrehajtást, és az erőforrásokat a gazdaságba összpontosítani. Az eddigi sikerek éppen annak köszönhetőek, hogy minden régióknak saját programja van. A reformok ugyanakkor elengedhetetlenek, ha el szeretnénk kerülni a túlzott bürokráciát. A felelősségi körök elfogadását és átadását segítő folyamatra van szükségünk, hogy a régiókat érintő ágazati programokat átfogó, hozzáadott értékkel bíró javaslatok alapján lehessen megtervezni.

A demokratikus kormányzás minősége terén óvatosan kell eljárni: olyan modern, személytelen közszférát kell teremteni, amely gyors és egyszerű ügyintézéshez tesz lehetővé, ugyanakkor képes figyelembe venni a sürgető társadalmi problémákat és kihívásokat.

▶ **Görögország azért küzd, hogy kilábaljon a válságból. Hogyan képes a kohéziós politika Thesszáliában fellendíteni a növekedést és a munkahelyteremtést?**

Thesszália más régiókhöz képest később érezte meg a válság hatásait, de annál súlyosabban. A nemzeti stratégiai referenciakeret programjának 2011-es elindítása óta – és az ágazati programokon keresztül támogatott projekteken való részvételnek köszönhetően – Thesszália számos sikert könyvelhetett el. A források felhasználásában mutatkozó növekedés – 19%-ról 86%-ra – és a projektek végrehajtásának gyorsasága két ilyen siker. Főútvonalak és kórházak építése, kulturális, árvízvédelmi, valamint oktatási projektek sikeres lebonyolítása: mindez csak néhány kiragadott példa arra, hogyan képes a területi kormányzat a kohéziós politika végrehajtására.

A régiók azonban állami forrásokra támaszkodnak, és emellett pedig a 2007–2013-as nemzeti stratégiai referenciakeret lezárásával is problémák vannak. A jelenlegi finanszírozási helyzet rendellenes, és a finanszírozásban strukturális változásokra van szükség, különben országunk továbbra is problémákkal fog küszködni. A projektek még többet késnek majd, munkahelyek szűnnek meg, a vállalkozói készségek nem fejlődnek, a versenyképesség alacsony marad, az ország gazdasági növekedése pedig kisebb lesz. Erre talán megoldást jelentene az előlegfizetés a projektek végrehajtásához. Meg kell hosszabbítani egy évvel a 2007–2013-as nemzeti stratégiai referenciakeretet.

A finanszírozás terén végzett változtatásokat alapvető fontosságúnak tartjuk a vállalkozások, a kutatás, az innováció és a növekedés szempontjából. Ahhoz, hogy a 2014–2020-as partnerségi megállapodás tényleg hatékony segítséget jelentsen, változtatni kell a finanszírozás módján, különben problémák lesznek az új projektek elindításával és a 2007–2013-es nemzeti stratégiai referenciakeret lezárásával, ami

▶ A Trikala és Larissa közötti új főút javítja a közlekedési összeköttetéseket, és lerövidíti az utazási időt.

▶ BALRA: A Volosban átadott új óvoda napenergiára, valamint hatékony fűtő- és hűtőrendszerre épülő bioklimatikus kialakítással készült.

súlyos társadalmi és gazdasági következményekkel jár majd. Görögország megszorításai magukért beszélnek. Ha munkahelyeket akarunk teremteni, nem szabad tovább csökkenteni az életszínvonalat.

▶ **A görög hatóságok végrehajtották a kutatási és innovációs intelligens szakosodási stratégiát. Melyek a fő célok Thesszália számára?**

Thesszália regionális innovációs stratégiája két fő pillérré épül, amelyek a kiegészítő tevékenységek alapjául szolgálnak majd.

Az első a mezőgazdasági–élelmiszeripari pillér, a második pedig a fém- és építőiparra összpontosít. A turizmus fejlesztését kiegészítő tevékenységként végezzük azzal a céllal, hogy fejlesszük a thesszáliai kultúra üzleti potenciálját. A többi kiegészítő tevékenység – az energiatermelés, az energiatakarékosság és a környezetgazdálkodás – a körfogásos gazdaság erősítését szolgálja.

A fejlett egészségügyi technológiák, valamint a sportorvoslás, az ortopédia, a fizioterápia és a rehabilitáció terén felhalmozott helyi szaktudás ugródeszkát jelenthet a thesszáliai gazdaság számára, és vállalkozási tevékenységek alapjául is szolgálhat. Jelenleg a RIS3 cselekvési terv finomhangolását végezzük, és célul tűztük ki, hogy haladéktalanul felhasználjuk a Thesszália számára elérhető, a 2014–2020-es regionális operatív program részeként elérhető forrásokat egy hamarosan bejelentendő kísérleti intézkedés keretében. Emellett szeretnénk, hogy a RIS3 szolgáljon más nemzeti stratégiai referenciakeretek ágazati programjaiból való források lehívásának alapjául. Meggyőződésünk, hogy az alulról felfelé építkező szemlélet, amelyet régióinkban már régóta alkalmazunk, optimális eredményekkel szolgál a stratégiánk megtervezéséhez, aminek célja, hogy fellendítsük a vállalkozásokat, és Thesszália számára kézzelfogható gazdasági előnyöket nyújtsunk.

▶ **TOVÁBBI INFORMÁCIÓ**
www.thessalia-espa.gr/

▶ A RÉGIÓK A JÖVŐBELI NÖVEKEDÉS ÚTTÖRŐI

Markku Markkulat, a finnországi Espoo városi tanácsának tagját választották idén a Régiók Európai Bizottságának új elnökéül két és fél éves hivatali időre. A Panorama magazinnak Európa régióival kapcsolatos céljairól és az intelligens szakosodási módszert segítő tényezőkről beszélt.

▶ A Régiók Bizottságának új elnökeként mit gondol, melyek az európai régiók előtt álló legnagyobb kihívások?

A legfőbb kihívást a növekedést és innovációt szolgáló állami és magánberuházások újraindítása jelenti. Regionális és helyi vezetőként tudjuk, mennyire sürgető ez a kérdés. Világosan megfogalmazott célkitűzésekre, megfelelő finanszírozásra és új partnerségekre van szükség az Unió, a nemzeti kormányok, a régiók, a városok és a magánszektor között.

A közös beruházási célok egyértelműek, és olyan politikai területeket érintenek, mint a városok fenntarthatósága, az ipari és társadalmi innováció, a vállalkozók támogatása, az energiahatékonyság és a biztonság, a digitális gazdaság és a befogadás. A megfelelő finanszírozást és partnerségeket két fő eszköz köré kell csoportosítani: egyrészt az EU 350 milliárd EUR-s kapacitást jelentő, és az egyedülálló, alulról felfelé építkező stratégiai megközelítést képviselő regionális politikája, másrészt az Európai Stratégiai Beruházási Alap köré.

Az említett eszközökön belül különösen a regionális vállalkozói ökoszisztémára kell koncentrálnunk. Tapasztalatom szerint Európának jelenleg az érdekeltet erőteljes bevonására és elkötelezettségére van szüksége az innovációs kísérletezés és kísérleti projektek terén. Nem szabad a pénzt és az időt újból és újból a tervezésre fordítani. Az európai partnerségek részeként konkrét regionális vállalkozásfejlesztési mutatót kell kidolgoznunk és alkalmaznunk.

▶ Mit gondol, milyen hosszú távú hatása van a közelmúltbeli európai politikai eseményeknek – különösen a görögországi válságnak – az EU régiói közötti kapcsolatra? Hogyan lehetne megfelelően kezelni a helyzetet?

A városok és régiók több tagállamban még mindig példátlan pénzügyi megszorításokra kényszerülnek. Mindez ráadásul egy olyan időszakban történik, amikor a helyi közösségek meggyengültek a recesszió miatt, és nagyobb mértékű támogatásra szorulnának. Ezért kifejezetten fontos, hogy az összes kiváló uniós növekedési politika a lehető leggyorsabban és leghatékonyabban elérhető legyen a számukra. A bejelentett terv, amely mobilizálja és felgyorsítja az Unió regionális politikáját a görögországi növekedés és munkahelyteremtés támogatására, az első kézzelfogható lépés a helyes irányba. A Régiók Európai Bizottságának tagjaként minden tőlünk telhetőt megteszünk a helyi és regionális adminisztrátorok támogatásáért, hogy a legmegfelelőbb elképzelések és stratégiák mentén új munkahelyek és vállalkozói lehetőségek jöjjenek létre a polgárok számára, ami a kohézió erősítésének fő eszköze.

▶ Mit gondol, hogy a megreformált regionális politika megközelítése, vagyis hogy ösztönözni kell a régiókat arra, hogy felismerjék és előtérbe helyezték az erősségeiket az „intelligens szakosodási megközelítésként” ismert szemlélet révén, valóban segíteni fog abban, hogy új munkahelyek jöjjenek létre, és növekedés induljon el Európa régióiban?

Egyike vagyok azoknak, akik már a kezdetektől fogva támogatták az intelligens szakosodás ötletét. Láttam, hogy Finnországban mely intézkedések működnek, melyek nem. Meggyőződésem, hogy az intelligens szakosodás óriási potenciállal bír a helyi erőforrások mobilizálása terén a növekedést és innovációt ösztönző, igényre szabott és inkluzív stratégiára nézve. Minden régiónak ragaszkodnia kell néhány prioritáshoz, és szilárd európai partnerségeket kell kiépítenie.

Azt is hiszem, hogy a regionális és helyi vezetők többsége ezt a szemléletet követi, ezt próbálja megvalósítani a gyakorlatban.

A BERUHÁZÁSOK ÉS A NÖVEKEDÉS PARTNEREI

Az OPEN DAYS 2015 rendezvényt október 12. és 15. között rendezik meg az: **„EURÓPA RÉGIÓI ÉS VÁROSAI: A BERUHÁZÁSOK ÉS A NÖVEKEDÉS PARTNEREI”** CÍMMEL.

Csakúgy, mint az OPEN Urban Day, az OPEN DAYS University és a RegioStars 2015 díj, az OPEN DAYS 2015 is a következő három fő téma köré épül:

- 1. EURÓPA MODERNIZÁCIÓJA:** az energiaunió és a digitális egységes piac régiói.
- 2. ÜZLETI LEHETŐSÉGEKRE NYITOTT RÉGIÓK:** kkv-k fejlődése, innováció és munkahelyteremtés.
- 3. HELYEK ÉS TEREK:** város- és vidékfejlesztés, a városi és vidéki területek integrációja.

▶TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/opendays/

Kis, fokozatos lépésekkel azonban nem érhető el a szükséges fejlődés. Nemet kell tudni mondani azokra a jó javaslatokra és lehetőségekre, amelyek nem összeegyeztethetők az említett stratégiákkal, és közép-, illetve hosszú távú célokat kell megfogalmazni.

▶Hogyan látja a Régiók Bizottsága szerepének fejlődését, különösen ami az európai növekedési menetrend prioritásainak támogatását jelenti: a reálgazdaságot, a karbonszegény gazdaságot, a kutatást és az innovációt érintő beruházáson keresztül?

A reálgazdaság, a fenntarthatóság és az innováció erős helyi vetülettel bír. A Régiók Bizottsága ezért elkötelezett az uniós politikák alakításának, végrehajtásának és monitorozásának támogatása iránt ezeken a területeken. A reálgazdaság legégetőbb kérdése azzal kapcsolatos, hogy mit tegyünk a városaink és iparaink károsanyag-kibocsátásának visszaszorítása

érdekében. Ez mind a társadalmaink, mind a vállalkozásaink terén fokozottabb innovációt kíván. Európának szilárd, alulról felfelé szerveződő mozgalmat kell elindítania, ami úgy valósítható meg, hogy minden régiót arra ösztönzünk, legyen úttörő a saját intelligens szakosodáson alapuló prioritási területén. Mindehhez erős európai partnerségekkel járulhatunk hozzá. A Régiók Bizottsága fontos szerepet tölt be megalapozott és szilárd véleményével, valamint új és szakosodott kezdeményezéseivel, például ismeretmegosztó platformokon, intézményközi partnerségeken keresztül (ilyen az Európai Beruházási Bankkal közösen elindított, a Juncker-tervhez kapcsolódó cselekvési terv), és azáltal, hogy részt vesz az egyszerűsítéssel foglalkozó munkacsoportok munkájában.

▶Mit vár a jövőtől, különösen az OPEN DAYS 2015-től?

Az idei OPEN DAYS során értékelhetjük a 2014–2020-as kohéziós politika operatív programjainak indulását, és jobban megérthetjük, hogyan zajlik az újonnan felmerülő prioritások átültetése konkrét stratégiákba és projektekbe a gyakorlatban. Nehezen tudok még egy olyan eseményt elképzelni, amely jobban és kézzelfoghatóbb módon testesítené meg az „egység a sokféleségben” elvet, a közös értékek, célok és eszközök megosztásának eszméjét, miközben különböző és konkrét megoldásokat kínál a problémák megoldására és a lehetőségek kiaknázására.

EUROPEAN UNION

▶TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

www.cor.europa.eu

Committee of the Regions

▶ SZLOVÁKIA KÉSZEN ÁLL AZ ELNÖKSÉGRE

Az Európai Unió Tanácsának első elnökségét várva Szlovákia pozitívan értékeli a kohéziós politikának köszönhető haladást, és Uniós-zerthe a regionális konvergenciára fog koncentrálni. A *Panorama* Lubomír Vážnyval, a beruházásokért felelős miniszterelnök-helyetessel beszélgett.

▶Az Európai Bizottság 2014 júniusában fogadta el Szlovákiával közös partnerségi megállapodását. Milyen főbb előrelépések történtek azóta?

A partnerségi megállapodás elfogadását a szlovák programok sikeres jóváhagyása követte, ami lehetővé tette a növekedést és munkahelyteremtést ösztönző intézkedések elindítását.

A szlovák program célkitűzései esetében fontos lépést jelentett az uniós finanszírozásból származó támogatásokkal kapcsolatos jogszabályok elfogadása. A szlovák kormány jóváhagyta az ESB-alapok irányítási rendszerét, aminek célja annak biztosítása, hogy harmonizáltan alkalmazzák az uniós és a szlovák jogszabályokra épülő szabályokat az ESB-alapokra vonatkozóan. A program ugyanakkor tükrözi a 2007–2013-as programozási időszak végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatokat, valamint az uniós források biztosítása terén jellemző növekvő átláthatósággal és a korrupció elleni küzdelemmel kapcsolatos követelményeket. Számos módszertani iránymutatást dolgoztunk ki annak érdekében, hogy megkönnyítsük az uniós források végrehajtását.

2014 októberében elfogadtuk az integrált infrastruktúrával, a környezetvédelemmel és a kutatással és innovációval foglalkozó operatív programokat. Az elsőként elfogadott 10 tagállami operatív program között szerepelt ez a három is, ami jól jelzi Szlovákia sikerességét. 2014 végéig további szlovákiai operatív programok elfogadására került sor.

▶Mik az operatív programokat érintő főbb változások a 2007–2013 közötti időszakhoz képest? Mennyire voltak fontosak az uniós kohéziós politika részét képező alapok az elmúlt 11 évben, Szlovákia csatlakozása óta?

A 2014–2020-as programozási időszak változásokat hozott, amelyek visszaköszönek abban, hogy Szlovákia kevesebb programot irányít, figyelembe véve a koncentráltabb irányítás és a kohéziós politika és az Európa 2020 stratégiai célkitűzéseinek teljesítése közötti szorosabb tematikus összefonódás iránti igényt. A világos, mérhető célkitűzések az eredményekre és a végrehajtási keretre fektetik a hangsúlyt. Lehetőségünk van arra, hogy egyetlen operatív program finanszírozásához többféle alap forrásait vegyük igénybe, és az *ex ante* feltételeken alapuló rendszer is a rendelkezésünkre áll. A területi fejlesztés integrált megközelítése nagyobb szerephez fog jutni, és új elem az „elektronikus kohézió”, amelynek részeként a kommunikáció kizárólag elektronikus formában zajlik majd.

Szemmel látható, hogy a kohéziós politika fontos szerepet töltött be az elmúlt 11 évben, Szlovákia uniós csatlakozása óta. Minden régióban találhatunk pozitív példákat, amelyek uniós finanszírozású projektek révén valósultak meg. Az is egyértelmű, hogy a kohéziós politika hatására enyhültek a világválság hatásai a szlovák gazdaságban, különösen a munkaerőpiac területén.

▶ Biomassza felhasználása hőtermeléshez Verebélyen (Vráble).

▶ Ön szerint milyen eredményeket fognak elérni a hétéves időszak végére?

A legnagyobb kihívást az jelenti, hogy valódi konvergenciát érjünk el az elmaradott régiókban. Koordinált strukturált szakpolitikákat használva igyekszünk javítani az innovációs környezetet, teljes mértékben kihasználni az információs és kommunikációs technológiákban rejlő potenciált, intelligensen működő közigazgatást bevezetni, és továbbadni a digitális készségeket. Arra kell koncentrálnunk, hogy hozzáférhető és fenntartható minőségi hálózati infrastruktúrát biztosítsunk Szlovákia-szerte. A humánerőforrás terén a közép- és felsőoktatás, valamint a szakképzés átszervezése lesz a fő feladatunk, hogy hatékonyan kezeljük a munkaerő-piaci igényeket.

Célunk, hogy kezeljük a társadalmi kérdéseket – például a változó feltételek ellenére a fiatalok integrálását, a marginalizált csoportok társadalmi befogadását, az idősödő népességgel és az életminőséggel kapcsolatos kérdéseket –, emellett csökkentjük a károsanyag-kibocsátást, és alkalmazkodjunk az éghajlatváltozáshoz.

Szilárd meggyőződésem, hogy a 2014–2020-as programozási időszakra vonatkozó összes állásfoglalásunkat sikerül úgy átültetnünk a gyakorlatba, hogy az valamennyi szlovákiai régió növekedéséhez és új munkahelyek létrejöttéhez vezessen.

▶ Szlovákia először fogja 2016-ban betölteni az Európai Unió Tanácsának soros elnökségét. Terveznek bármilyen konkrét lépést az európai regionális és várospolitika részeként?

Szlovákia határozottan és felelősségteljesen fog hozzáállni az elnökséghez. 2016-ban elő fogja terjeszteni az Európai Bizottság számára a többéves pénzügyi keret időközi felülvizsgálatát, a 2014–2020-as időszakra vonatkozóan az ESB-alapokkal kapcsolatos programokról és pénzügyi eszközökről szóló első jelentéseket, és a 2007–2013-as időszakra vonatkozó *ex post* értékelés eredményeiről szóló jelentést. Ezzel egyidejűleg intenzív párbeszédre számítunk a kohéziós politika hatékonyságáról, az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek teljesítésében való szerepéről, valamint a 2020 utáni irányvonalról. A szlovák elnökség igyekszik igazolni, hogy a kohéziós politika az EU beruházási politikájának fő eszköze, amely csökkenti a regionális egyenlőtlenségeket. Az elnökség mindemellett azokat a javaslatokat is támogatni fogja, amelyek elősegítik a politika végrehajtásának egyszerűsítését, és az adminisztratív tervek csökkentését.

Szlovákia számos jelentős, regionális politikával foglalkozó eseményt tervez: az EU kohéziós politikájával kapcsolatos konferenciát, az EU Duna régióra vonatkozó stratégiájának éves fórumát és a Régiók Bizottságának csúcstalálkozóját. A HABITAT III Lakásépítési és Városfejlesztési Világkonferencia szintén a tervezett események között szerepel. A konferencia záró dokumentumainak elkészítése során a tagállamok konstruktív helyzetének biztosítására fogunk koncentrálni, valamint arra, hogy kellően átláthatóvá tegyük az Unió városfejlesztési menetrendjét a fórum során.

▶ Milyen mértékben vesznek részt a helyi és regionális szervek a különböző operatív programok irányításában?

A partnerségi elvet nemcsak a partnerségi megállapodás és az egyéni programok előkészítési folyamata során alkalmaztuk teljes mértékben, hanem a 2014–2020-as programozási időszak végrehajtása során is fel fogjuk használni.

Az integrált regionális operatív program részeként Szlovákia nagyobb területi egységei és a regionális központok közreműködő szervként fognak eljárni. Feladatuk, hogy regionális integrált területi stratégiákat (RITS) dolgozzanak ki és hajtsanak végre a NUTS 3 szint térségeiben. A RITS-modell része a fenntartható városfejlesztési stratégia, amelynek intézkedéseit nyolc regionális központban fogjuk megvalósítani. Az integrált területi beruházásokat a RITS-en keresztül fogjuk végrehajtani.

A régiók tematikus és területi koncentrációjú globális támogatásokat is fel fognak használni, különösen nem kormányzati nonprofit szervezetek esetében. Annak érdekében, hogy megfeleljenek a partnerség és a megkülönböztetésmentesség elvének, az érintett monitoringbizottságok és különféle munkacsoportok munkáját helyi és regionális hatósági képviselők segítik.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ
www.sk16.eu

▶ ÉSZTORSZÁG: KÖZÉPPONTBAN A VERSENYKÉPESSÉG ÉS A NÖVEKEDÉS

A 2007–2013-as időszakban Észtország az uniós alapok felhasználásában az élen járt. A Panorama magazin a pénzügyminisztert, Sven Sestert kérdezte arról, milyen előnyökkel járt Észtország számára a kohéziós politika, és melyek az ország prioritásai az új programozási időszakra.

▶ **A kiváló pénzügyi folyamat mellett mik voltak a kohéziós politika fő eredményei Észtországban?**

A strukturális alapok nagy hatással voltak Észtország fejlődésére. Elsősorban a gazdaság növekedésének elősegítésére koncentráltunk, amit az export és innováció ösztönzésével, valamint különféle területek alapvető infrastruktúrájának modernizálásával értünk el. Az uniós finanszírozás hatására megduplázódott az exportra dolgozó vállalkozások száma és az exportforgalom.

Az uniós finanszírozás hatásai ugyanakkor nem korlátozódnak a statisztikákra és a gazdasági adatokra. A mindennapi életben is érzékelhetők, és az egész országban jól láthatóan jelen vannak. Közutak, vasúti szolgáltatások, ivóvízellátás, internetszolgáltatás, elektronikus közigazgatási szolgáltatások (amelyek segítségével néhány kattintással elintézhető az ügyek a régen szokásos többórás ügyintézés helyett) – az Unió beruházásainak köszönhetően Észtország élhetőbb helyé vált a vállalkozások és a polgárok számára is.

Jelentős hangsúlyt fektettünk a digitális menetrendünkre, és az uniós finanszírozás az infrastruktúra, a hálózatok és az online szolgáltatásokhoz készült alkalmazások fejlesztésének támogatásával hozzájárult ahhoz, hogy Észtország a világ egyik legfejlettebb elektronikus társadalmává váljon. Ennek eredményeképpen ma már az észtek 77%-a használja az internetet, és a polgárok természetesnek veszik az elektronikus választások, elektronikus adózás, elektronikus rendőrségi szolgáltatások, elektronikus egészségügy, elektronikus banki szolgáltatások és elektronikus képzés használatát (lásd még a Panorama magazin 52. számában).

Tisztában vagyunk azzal is, hogy az infrastruktúra és a vállalkozások mellett az embereket is támogatni kell a beruházásokkal, és az uniós alapok továbbra is jelentős szerepet játszanak a munkaerő-piaci, oktatási és társadalmi reformjainkban. Így például szakiskoláink 90%-át modernizáltuk, hogy megfeleljenek a mai gazdaság igényeinek.

Észtországot súlyosan érintette a gazdasági és pénzügyi válság, de az uniós alapok rendelkezésre állása és a támogatási programok gyors átszervezésének lehetősége segített abban, hogy gazdaságunk alkalmazkodjon az új körülményekhez és ismét talpra álljon.

▶ **Milyen fő tanulságokat említene? Hogyan érintették ezek a 2014–2020-as időszak programozását?**

A tapasztalatok alapján két fő alapelvben egyeztünk meg a 2014–2020-as időszakra vonatkozóan: az ESB-alapok egyszeri beruházásra alkalmasak, és az eredményekre fókuszálnak. A cél nem lehet csak az, hogy pénzt költsünk, és alacsony hibaszázalékkal dolgozzunk. Az alapok felhasználásának strukturális változást kell eredményeznie a fejlesztés terén, növelve az adott terület, ágazat vagy iparág hatékonyságát vagy minőségét, emellett hosszú távú pozitív hatásokkal kell járnia (például strukturális reformok és kulcsfontosságú projektek kezdeményezése és végrehajtása).

Elégedettek vagyunk azzal, hogy a kohéziós politika immár szorosan kapcsolódik az Európa 2020 stratégiához, az ország-specifikus ajánlásokhoz és a tagállamok pénzügyi szempontból felelős magatartásához.

▶ **Milyen beruházási stratégiával tervezik az ERFA, a Kohéziós Alap és az ESZA támogatásainak felhasználását a 2014–2020-as időszakra? Milyen eredményeket várnak?**

Szilárd meggyőződésünk, hogy az uniós és a nemzeti alapokat együtt, integrált módon kell megtervezni az uniós és nemzeti célok teljesítése érdekében.

A stratégia középpontjában az Európa 2020 – és annak nemzeti megfelelője, az „Észtország 2020” – célkitűzéseihez való hozzájárulás áll. A programozási fázisban Észtország nagy figyelmet fordított a fejlesztési igények elemzésére az elkövetkező

7–10 évre vonatkozóan, és nem csupán az uniós támogatásra jogosult területeken, hanem az ország egészét tekintve – mivel az uniós támogatásokra nem elszigetelt módon kell tekinteni, hanem mint a fontos finanszírozási források egyikeként az állami finanszírozással együtt. Emellett a korábbi három helyett egyetlen operatív program kezelése mellett döntöttünk, hogy javítsuk a nemzeti hatóságok és a különböző alapok közötti koordinációt, így biztosítva az uniós alapok hatékony és integrált felhasználását.

Az alkalmazott megközelítést nagyban befolyásolta az az elvárás, hogy a kohéziós politikából származó beruházásoknak javítaniuk kell az ország versenyképességét, és hozzá kell járulniuk a gazdasági fejlődéshez.

A finanszírozás közel harmadát tudásigényes és nemzetközileg versenyképes gazdasági területeken használjuk fel. Lehetőségeket teremtünk a vállalkozók és a kutatás-fejlesztési intézmények számára, hogy új és innovatív termékeket és szolgáltatásokat fejlesszenek, növekedjenek és új exportpiacokhoz férjenek hozzá. Kis- és középvállalkozásaink termelékenysége várhatóan 40%-kal növekszik majd, az exportra dolgozó vállalkozások száma pedig 25%-kal bővülhet.

A finanszírozás második harmadát az oktatásra, a foglalkoztatásra és a társadalmi befogadásra fordítjuk. Fő célkitűzésünk, hogy javítsuk a munkaképes korú lakosság képzettségi szintjét, illetve növeljük versenyképességüket a munkaerőpiacon.

A fennmaradó egyharmadot az alapvető infrastruktúra fejlesztésére szánjuk – a közlekedés multimodalitását, az ikt-kapcsolatokat és az energiahatékonyságot ösztönző projektekre.

▶ **Észtország a 2007–2013-as időszakban különféle pénzügyi eszközökkel támogatta a vállalkozásokat és a lakások energiahatékonyságának fejlesztését. Jelenleg a pénzügyi eszközök arányának növelését és felhasználási területeinek kibővítését tervezik. A tapasztalatok alapján melyek a pénzügyi eszközök használatának előnyei a kohéziós politikában?**

Mivel az állami költségvetésekre egyre nagyobb pénzügyi nyomás nehezedik, Észtország számára a pénzügyi eszközök lehetőséget teremtenek arra, hogy csökkentse ezt a nyomást, és biztosítsa a különböző politikai területek támogatásának hosszú távú fenntarthatóságát. A fejlődést kívánjuk elősegíteni, nem pedig a támogatástól való függőséget ösztönözni. A támogatások nem mindig jelentik a leghatékonyabb módszert a kedvezményezettek vagy általában az állam versenyképességének növelésére.

Észtországban a legmagasabb az induló vállalkozások egy főre jutó száma Európában, ami jól mutatja, milyen egyszerű nálunk vállalkozást indítani. Az észt vállalkozások növekedésének ösztönzése érdekében hoztuk létre a Balti Államok Innovációs Alapját más balti államokkal közösen, amelybe az uniós pénzügyi eszközökből származó forrásokat fektetjük be. Ez jól példázza a pénzügyi eszközök óriási hatékonyságát és visszaforgathatóságát a gazdaságba.

Az ESB-alapokból származó források pénzügyi eszközökön keresztül történő beruházásának mértéke a 2007–2013-as időszakhoz képest várhatóan legalább megduplázódik majd, ami összhangban van az uniós szinten megjelenő elvárással. A vállalkozások nagyobb mennyiségben juthatnak tőkéhez, és új trend kialakítására törekszünk, amelyben a vállalkozások erőforrás-hatékonyságának támogatása lesz a fő cél. Emellett az egyéb területeket is folyamatosan figyelemmel kísérjük, és nyitva tartjuk a lehetőséget, hogy további pénzügyi eszközöket alkalmazzunk a pénzügyi időszak során.

▶ **TOVÁBBI INFORMÁCIÓ**
www.strukturifondid.ee/en/

▶ A tallinni Seaplane Harbour területén található Európa egyik legnagyobb tengerészeti múzeuma.

▶ HATÉKONYABBÁ TESSZÜK A KÖZIGAZGATÁST

FŐSZEREPBEN AZ IRÁNYMUTATÁSOK ÉS A BEVÁLT GYAKORLATOK

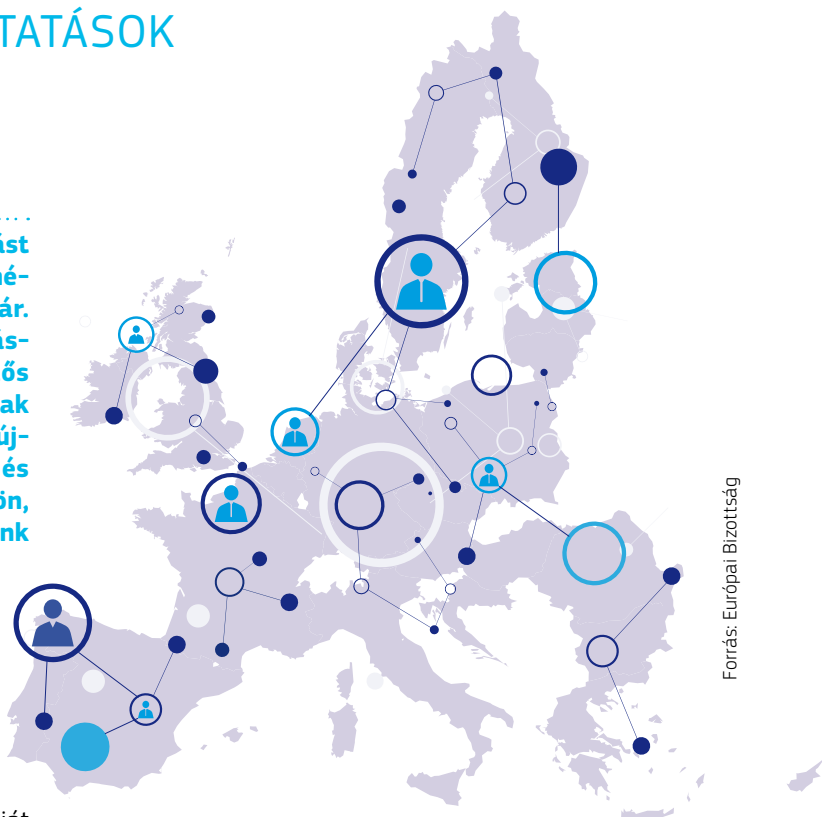
Szakértők gyakran mondják, hogy uniós finanszírozást olyan jó projekt kaphat, amely a közvetlen kedvezményezett mellett a közösség számára is előnyökkel jár. A siker kulcsa azonban a működőképes közigazgatásban rejlik. Corina Crețu regionális politikáért felelős biztos ezért megbízatása kezdetétől fogva fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a kohéziós politikából nyújtott finanszírozás előfeltétele, hogy a tagállamok és a régiók közigazgatása fennakadás nélkül működjön, ha kézzelfogható gyakorlati eredményeket szeretnénk elérni. A tagállamok egyre inkább egyetértenek abban, hogy fontos megerősíteniük adminisztratív kapacitásukat, és javítaniuk a kormányzást, hogy az EU által támogatott beruházásokkal jó eredményeket érjenek el.

A Bizottság és a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság igyekszik javítani az alapok beruházási és irányítási módját a 2014–2020-as időszakra vonatkozóan. A hatékonyabb végrehajtást ösztönző munkacsoport úgy véli, az országok együttműködése kiváló, aminek köszönhetően jelentősen csökkent az uniós alapok megvonásának kockázata. A Főigazgatóság adminisztratívkapacitás-bővítéssel foglalkozó kompetenciaközpontja ezenfelül további olyan kezdeményezéseket indított el, amelyek célja a nemzeti, regionális és helyi közigazgatási szervek adminisztratív kapacitásának bővítése, hogy kezelni tudják az uniós társfinanszírozással megvalósuló beruházásokat.

A PEER 2 PEER első látható eredményei

2015 márciusában Corina Crețu biztos hivatalosan bemutatta a REGIO PEER 2 PEER új eszközt, amely az uniós alapokat irányító szervek szakértői csererendszere. A tagállami tisztviselők mostantól könnyebben férhetnek hozzá a helyes gyakorlatokhoz Európa-szerte, több mint 24 ezer olyan szakértő gyakorlati tapasztalataira támaszkodva, akik az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap irányításával foglalkoznak. A REGIO PEER 2 PEER rendszer fő jellemzői a kényelem, a rugalmasság, a gyorsaság, a konkrét témákra fókuszálás és az egyedi tapasztalattmegosztás minőség-ellenőrzése.

A kezdeményezés már több tagállamban népszerű – Bulgáriában, Horvátországban, Lengyelországban és Franciaországban pedig már sikeres csererendezvényeket is eredményezett. Az eddigi

Forrás: Európai Bizottság

igények azt mutatják, hogy különösen nagy az érdeklődés a többi kolléga tapasztalata iránt a pénzügyi eszközök, az állami támogatás, a közbeszerzés, az új városfejlesztési eszközök, az átláthatóság és a korrupció megelőzése terén. A REGIO PEER 2 PEER jelenleg kísérleti rendszerként működik; eredményeit és a jövőbeli módzatait 2016 vége felé fogják értékelni.

Integritási megállapodások az uniós projektek átláthatóságának és hatékonyságának javítására

Az uniós alapok feddhetetlensége, átláthatósága és hatékonysága további, az adminisztratívkapacitás-bővítéssel foglalkozó kompetenciaközpont által idén elindított kezdeményezéseknek – az integritási megállapodásoknak – is sarokköve. Az integritási megállapodást a Transparency International dolgozta ki a kormányok, a vállalkozások és a civil társadalom támogatására, hogy javítani tudják a közbeszerzésbe vetett bizalmat és annak átláthatóságát. Az integritási megállapodás jogilag kötelező erejű dokumentum az ajánlatkérő és a közbeszerzésekre pályázó vállalatok között, akiknek tartózkodniuk kell a korrupciótól, és tisztességes, átlátható és hatékony közbeszerzési folyamatot kell szavatolniuk. Az eszköz egyik fő eleme a megállapodásnak a civil társadalmi szervezetek által végrehajtott külső ellenőrzése.

► Corina Crețu biztos és Marschall Miklós, a Transparency International igazgatóhelyettese.

A Bizottság a Transparency International szervezettel szorosan együttműködve úgy döntött, hogy kísérleti jelleggel több uniós társfinanszírozású projekt esetében alkalmazni fogja az eszközt. 2015 májusában felhívást tettek közzé a kezdeményezésben való részvételre, ami mind a közigazgatás (az uniós alapokat irányító hatóságok vagy az uniós támogatás kedvezményezettjei), mind a civil társadalom szereplőit megszólította. A felhívás fogadtatása minden várakozást felülmúlt. A Bizottsághoz összesen 13 tagállamból 56 pályázat érkezett, közülük 25-öt a civil társadalom, 31-et a hatóságok nyújtottak be. Jelenleg is zajlik a kiválasztott projektek előkészítése a végrehajtási szakaszra.

Az integritási megállapodások kísérleti kezdeményezésétől azt várják, hogy olyan jó kormányzási elveket fog népszerűsíteni, mint amilyen a fokozott átláthatóság vagy a költségmegtakarítás. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a projekt a szigorúbb közbeszerzési eljárásoknak köszönhetően potenciálisan akár 30%-kal csökkenti a szerződések költségeit.

A leggyakoribb közbeszerzési hibák elkerülésének elősegítése

Az integritási megállapodás nem az egyetlen kezdeményezés az uniós társfinanszírozású projektek közbeszerzési tekintetében. Az adminisztratívkapacitás-bővítéssel foglalkozó kompetenciaközpont több okból is a főbb prioritásai között kezeli ezt a területet. A közbeszerzés az Unió GDP-jének mintegy 19%-át jelenti. Becslések szerint az európai strukturális és beruházási alapok körülbelül 48%-át fordítják közbeszerzésre, és ez az a terület, ahol a legtöbb probléma merül fel. A közbeszerzési hibák jelentős pénzügyi korrekciókhoz és a támogatások megvonásához vezethetnek. A hibákat az esetek többségében az összetett szabályok

alkalmazásával kapcsolatos tapasztalathány okozza, jóllehet a Bizottság olyan felhasználóbarát útmutatóval segíti a tagállamok kevésbé tapasztalt szerződő hatóságait, amely praktikus tanácsokat ad az uniós társfinanszírozást is magában foglaló munkák, szolgáltatások vagy alapanyagok beszerzése során felmerülő leggyakoribb hibák elkerüléséhez.

„A tökéletesség nem elérhető, ám a tökéletesség hajszolása kiválósághoz vezet.”

A helyes közigazgatás egyik elve a folyamatos fejlődésre való törekvés. A figyelem jelenleg a 2014–2020-as időszak új programjaira irányul, és a Bizottság igyekszik elérni, hogy a múlt hibái ne ismétlődjenek meg. A Bizottság célja, hogy az új programozási időszak korszerűbb struktúrákkal, jobb készségekkel és nagyobb hatékonysággal induljon el. Mindezekre nemcsak azért van szükség, hogy a közpénzek a legnagyobb hozzáadott értéket biztosítsák, hanem azért, hogy elősegítsék a növekedést, új munkahelyeket hozzanak létre, nőjön a bizalom az intézmények iránt, és a politika hitelesebbé váljon.

► TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Az alapok beruházásának és irányításának javítása:
<http://europa.eu/!VJ96UM>

▶ AZ UNIÓS ALAPOK KOMMUNIKÁCIÓJA HELYI SZINTEN

Hány polgár van tisztában az európai strukturális és beruházási alapok által nyújtott lehetőségekkel és a régiójukra gyakorolt hatásával?

A regionális és várospolitika részeként nyújtott kézzelfogható támogatások (351,8 milliárd EUR a 2014–2020-as időszakban) átláthatóbbá tétele érdekében az Európai Bizottság, az irányító hatóságok és a Europe Direct információs központjai közös kommunikációs fellépés mellett döntöttek. A cél, hogy a potenciális kedvezményezetteket megismertessék a támogatási lehetőségekkel, valamint felhívják a lakosság figyelmét a helyben elért konkrét eredményekre.

Helyi megoldások

2015-ben a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság a megfelelő nemzeti partnerekkel közösen kialakított tevékenységeken keresztül a helyi megoldások előtérbe helyezésére koncentrált. Az EU különböző tagállamaiban szerveztek szemináriumokat és tájékoztatókat, amelyeknek fő témája a kohéziós politika hatékonyabb kommunikálása volt.

Az ilyen események szervezésében Németország, Olaszország, Svédország, Bulgária, Görögország és az Egyesült Királyság jártak az élen, miközben Spanyolország, Horvátország és Románia már bejelentették, hogy 2015 hátralévő hónapjaiban hasonló terveik vannak.

Olaszországban és Bulgáriában a kommunikációs szakemberek számára tartott szemináriumokat az országos és helyi lapok újságíróinak szervezett szemináriumok egészítették ki. Ezek az események a kohéziós politika 2014–2020-es időszakra vonatkozó prioritásairól és célkitűzéseiről tájékoztatták a média munkatársait, valamint arról, hogyan segíti ez a régiókat – célzott beruházások révén – a munkahelyteremtésben és a növekedésben.

Az ERFA kommunikációs szakembereinek legutóbbi INFORM hálózati értekezlete (Lille, 2015. június) elsősorban a Juncker vezette Bizottság politikai prioritásaival foglalkozott. A tagállamok és a Bizottság különböző szolgálatainak – többek között a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság – képviselői bemutatták az európai beruházási terv, a digitális egységes piac, a karbonszegény gazdaság és az energiaunió közötti

AZ INFORM ÉS AZ INIO

A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság által felügyelt INFORM az ERFA és a Kohéziós Alap beruházásainak a tagállamokban történő kommunikálásáért felelős kommunikációs tisztviselők egész Unióra kiterjedő hálózata. Az INIO az Európai Szociális Alap nemzeti kommunikációs koordinátorainak hálózata, amelyet a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága felügyel.

Az egyes hálózatok célja, hogy a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok megosztása révén javítsa az uniós társfinanszírozással végrehajtott projektek láthatóságát. Arra törekuszenek, hogy javítsák a programok kommunikálásának hatékonyságát, és ezáltal a nyilvánosság számára is érthetőbbé tegyék a politikák előnyeit.

összefüggéseket, valamint a kohéziós politika hozzájárulását ezekhez a prioritásokhoz.

Az operatív programok nyitóeseményei

A tagállamok és az irányító hatóságok feladata, hogy kommunikációs stratégiát alakítsanak ki minden egyes operatív programhoz, legkésőbb hat hónappal az elfogadását követően. Habár az Európai Bizottságnak nem kell hivatalosan jóváhagynia a stratégiát, az európai strukturális és beruházási alapok SFC2014 elnevezésű hivatalos elektronikus kezelési eszközén keresztül megfelelő tájékoztatást kell küldeni a számára.

2015 első felében az operatív programok kommunikációs stratégiáinak 40%-át fogadták el, a hátralévők többsége pedig még 2016 előtt jóvá lesz hagyva.

Ugyan az Európai Bizottság ösztönzi a különböző alapok közötti együttműködési és kommunikációs törekvéseket, a tagállamok és az irányító hatóságok szabadon választhatják meg a nemzeti és regionális szempontból legmegfelelőbb (központosított vagy decentralizált, illetve egy vagy több alapra támaszkodó) stratégiát. Ez a lehetőség a megvalósításban is visszaköszön:

„Egyetlen egyszerű, de nagyra törő célunk van: hogy rekord-mennyiségű uniós alapot használjunk fel, és ezzel újabb nagy lépést tegyünk előre. Az 500 milliárd zloty összegű támogatást felelősen és hasznosan fogjuk felhasználni.”

► EWA KOPACZ – LENGYELORSZÁG MINISZTERELNÖKE

INFORMÁCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS SZABÁLYOK

Tudjon meg többet az információs és közzétételi szabályokról, beleértve a logók használatát is.

► Az Inforegio webhelyen található, az információs és kommunikációs szabályokat – valamint a rendeleteket – ismertető oldal:

www.ec.europa.eu/regional_policy/hu/policy/communication/legislation/

► A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság közkívánatra minden nyelvi verzióban példákat tett közzé az EU emblémájának (logójának) használatáról, valamint az alapokra való hivatkozásról:

www.ec.europa.eu/regional_policy/en/information/logos/

► Az információs és kommunikációs szabályok gyakorlati végrehajtása néha kérdéseket vet fel. Az irányító hatóságok munkájának elősegítése érdekében az Inforegio webhelyen rendszeresen frissített dokumentumot tettek közzé, amely a kommunikációs szabályok értelmezésével kapcsolatos gyakori kérdésekre adott válaszokat tartalmazza (a válaszok a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága és a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság egyeztetésével születtek):

www.ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/communication/qa_comm.pdf

egyesek az ESB-alapok közös kommunikációs stratégiája mellett tették le a voksot (például Bulgária, Málta vagy az olasz Lazio régió), mások az ERFA és ESZA programjait egyetlen stratégiával kezelik, de vannak olyanok is, akik külön stratégiákat alkalmaznak minden egyes operatív programhoz és alaphoz.

Az operatív programok nyitőeseményei jelentős kommunikációs lehetőséget kínálnak, ahol érdemes a lehető legszélesebb közönséget megszólítani, a médiát is beleértve. Lengyelország, amely az Unió beruházási költségvetéséből a legnagyobb összeget kapja a 2014–2020-as időszakra – 89 milliárd EUR az összes ESB-alap figyelembevételével –, **Ewa Kopacz** és a 16 lengyel tartomány vezetőinek jelenlétében ünnepelte az esemény fontosságát. A tartományi vezetők jelképesen átvették az elfogadott operatív programokat **Maria Wasiak** regionális fejlesztési minisztertől és **Corina Crețu** regionális politikáért felelős biztostól. A rendezvény, amelyre 2015 februárjában került sor, a jelenlévő több tucat hírszolgáltatónak köszönhetően a médiában is nagy visszhangot kapott.

Az Interreg Europe programindító rendezvénye is újító szellemen zajlott: a konferencián 850 döntéshozó és szakember vett részt az olaszországi Bolognában, és az online látogatók száma (1 200 résztvevő) sem volt elhanyagolható. A több mint kétezer résztvevő 130 tárgyalóasztalnál találkozhatott egymással, élőben vagy a közösségi média segítségével.

Az elfogadott kommunikációs stratégiával még nem rendelkező programok felelőseinek is ajánlják, hogy szervezzenek

programindító eseményt, mivel az ilyen rendezvények soha vissza nem térő alkalmat jelentenek arra, hogy felhívják a potenciális kedvezményezettek figyelmét az új finanszírozási lehetőségekre, valamint megismertessék a nagyközönséggel a korábbi programok eredményeit.

▶ A POLGÁROK ISMERETE ÉS VÉLEMÉNYE AZ EU REGIONÁLIS POLITIKÁJÁRÓL

A LEGÚJABB EUROBAROMETER-FELMÉRÉS EREDMÉNYEI

Az Európai Unió legfontosabb támogatási eszközeként a regionális politika fontos szerepet játszik az európai régiók közötti gazdasági és társadalmi különbségek csökkentésében, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés elősegítésében. A Bizottság 2-3 évente felmérést végez, hogy felmérje a polgároknak az EU regionális politikájával kapcsolatos ismereteit és véleményét. A 2015 júniusában elvégzett legutóbbi felmérés a jelenlegi állapotot tükrözi.

A felmérés eredményei szerint az EU regionális politikájának ismertsége a 2010-es és 2013-as felmérésekhez képest nem változott: a válaszadók 34%-a hallott már az Unió társfinanszírozásával megvalósuló projektekről a lakóhelyén.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

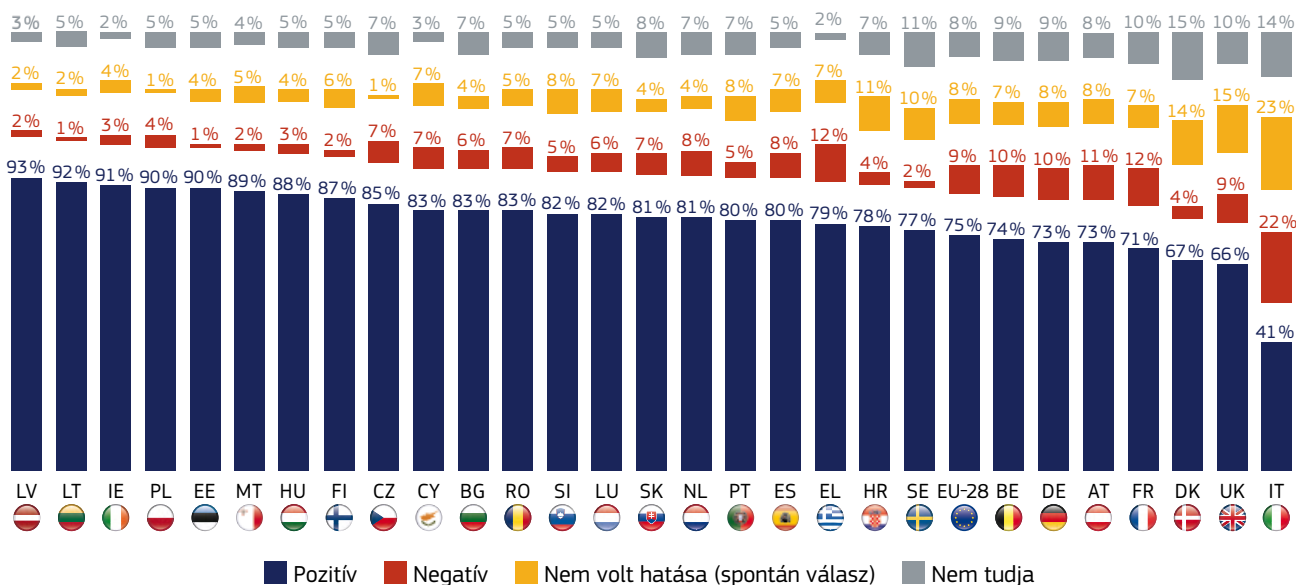
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb83/eb83_en.htm

A PROJEKTEK HATÁSA

Jó hír, hogy azoknak a polgároknak a háromnegyede, akik tisztában vannak az EU regionális politikájával, hisznek a projektek pozitív hatásában. A biztató eredmények jól jelzik a projektek óriási kommunikációs potenciálját. A pozitív válaszok aránya tagállami lebontásban Lettországbn, Litvániában, Írországbn, Lengyelországbn és Észtországbn volt 90% fölött.

KÉRDÉS

Figyelembe véve azokat a projekteket, amelyekről hallott, Ön szerint pozitív vagy negatív hatással volt a támogatás a városára vagy régiójára?

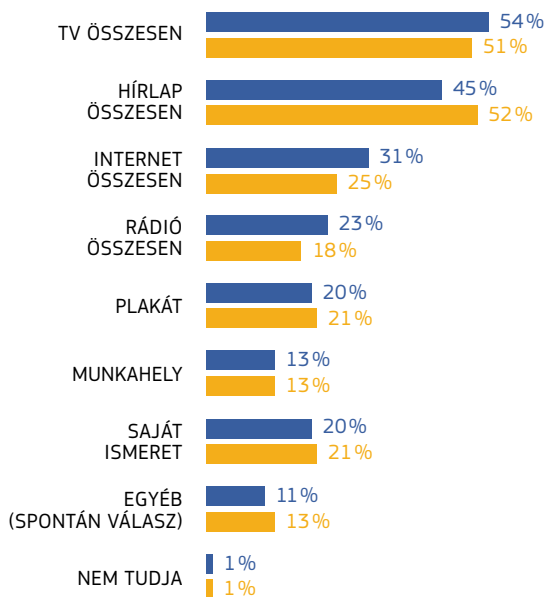
A MÉDIA

Milyen médiaforrásokon keresztül hallanak a polgárok az EU regionális politikai projektjeiről? A televízió (a válaszadók több mint fele, azaz 54% szerint) felváltotta a hírlapokat (45%), és az első számú információforrássá vált. Az internet és a rádió aránya is nő. A felmérésből az is kiderül, hogy a 15–39 éves (41%) korosztály körében az internet az EU regionális projektjeivel kapcsolatos információk elsődleges forrása.

KÉRDÉS

Hol hallott róla először? És utána?
(Több válasz lehetséges)

▶ % EU-28

FELMÉRÉS: ■ 2015. június ■ 2013. szeptember

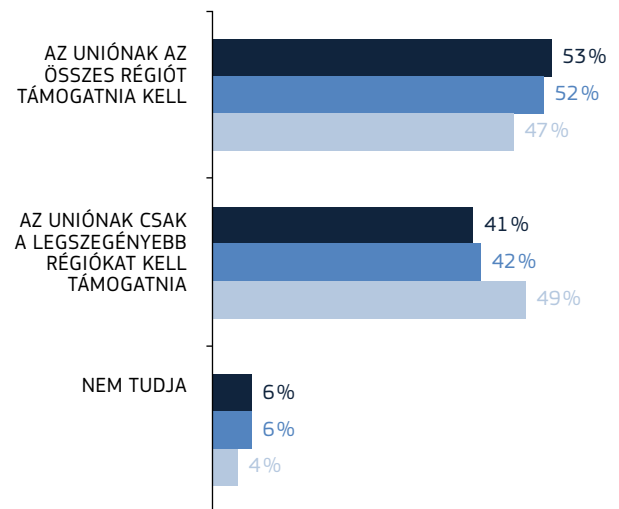
TÁMOGATÁS

A polgárok többsége úgy véli, az Uniónak az összes régiójában folytatnia kell a beruházást. A felmérésből ezenfelül az is kiderül, hogy 18 tagállam (az összesen 28 közül) polgárainak a többsége osztja ezt a véleményét, azokat a tagállamokat is ideértve, amelyekben sok tehetősebb régió van (Finnország, Svédország, Luxemburg, Németország, Ausztria).

KÉRDÉS

Az európai regionális politika az összes régióban támogatja a gazdaságfejlesztési projekteket. Mit gondol? Az Uniónak folytatnia kell az összes régió támogatását, vagy a legszegényebbekre kellene koncentrálnia?

▶ % EU-28

FELMÉRÉS: ■ 2015. június ■ 2013. szeptember ■ 2010. június

BERUHÁZÁSI PRIORITÁSOK

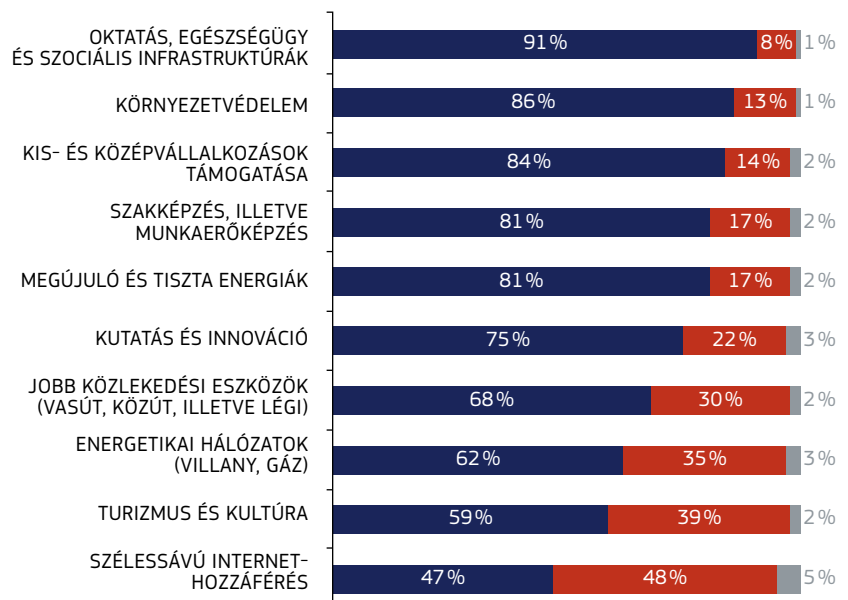
A polgárok szerint a beruházásokat az oktatásra, egészségügyre és szociális infrastruktúrára, a környezetvédelemre és a kkv-kra kellene elsősorban összpontosítani.

KÉRDÉS

Az EU regionális politikája számos különféle területet támogathat. Ön szerint melyek fontosabbak és kevésbé fontosak az Ön városa vagy régiója szempontjából?

▶ % EU-28

■ Fontosabb
■ Kevésbé fontos
■ Nem tudja

▶ AZ INTELLIGENS SZAKOSODÁS ÁTALAKÍTJA A REGIONÁLIS GAZDASÁGOKAT – ÚT A HELYES IRÁNYBA

A gazdasági világválság gazdasági pangáshoz vezetett, és jelentős csökkenést eredményezett az uniós beruházások terén. Az Európai Bizottság makrogazdasági politikát fogadott el a helyzet kezelésére, amely a beruházás, a strukturális reform és a költségvetési felelősség eredményes összehangolásán alapul.

A gazdasági válság a konvergencia megbomlásához vezetett Európa-szerte, ami akadályt gördít a fellendülés és a jövőbeli növekedés elé. Európa feladata tehát, hogy helyreállítsa a konvergenciát. Az intelligens szakosodási stratégiák az erőforrások kutatásra, innovációra és ágazati megújulásra való koncentrálásának kiváló regionális eszközei lehetnek azokon a konkrét területeken, amelyek versenyelőnyhöz juttatják a régiókat a jövőbeli növekedési lehetőségek terén Európa-szerte, így biztosítva a növekedést, az új munkahelyek létrejöttét és az egyenlőtlenségek visszaszorítását.

A növekedéshez vezető út: a beruházási hiány pótlása

Az európai beruházási eszközök egyike az új Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA), amelynek célja, hogy 2015–2017 között 315 milliárd EUR-t felszabadítva rövid távú lendületet adjon a keresletnek, és növelje a hosszú távú gazdasági potenciált.

Becslések szerint ugyanakkor az ESBA a válságból eredő beruházási hiány mintegy egyharmadát képes csak fedezni, és elsősorban nagyprojektek finanszírozására lesz alkalmas. Az ESB-alapok 450 milliárd EUR értékű beruházási csomagot tesznek elérhetővé a stratégiai beruházások támogatására a 2014–2020-as időszakban.

Az ESB-alapok legalább további 150 millió EUR-nyi, állami és magánberuházásokon keresztül megvalósuló társfinanszírozást fognak mozgósítani, aminek köszönhetően az elérhető források teljes összege 600 milliárd EUR lesz. A források mintegy 80%-át olyan elmaradottabb régiók fogják kapni, amelyeket különösen súlyosan érintett a recesszió.

MI AZ INTELLIGENS SZAKOSODÁS?

Az intelligens szakosodás olyan stratégiai megközelítés, amely a közösségi beruházásokat a régiók gazdasági átalakulása tekintetében a kutatásra és az innovációra összpontosítja, hogy versenyelőnyt teremtsen, és kiaknázza a piaci lehetőségeket az új értékláncok terén. Az intelligens szakosodást szolgáló regionális innovációs stratégiák (RIS3) teljesítése az európai kohéziós politika terén megvalósítandó operatív programok kidolgozásának előfeltételévé vált.

Az ESB-alapokból több mint 160 milliárd EUR-t olyan beruházások támogatására programoztak át, amelyek a kutatásra és innovációra, az ikt-ra, a kkv-k versenyképességére és a karbonszegény gazdaságra való átállásra koncentrálnak. Mivel a gazdasági növekedést az elmúlt évtizedekben a termelékenységgel és az innovációval kapcsolták össze, ez a két tényező fogja új, fenntartható munkahelyek létrejöttét szavatolni.

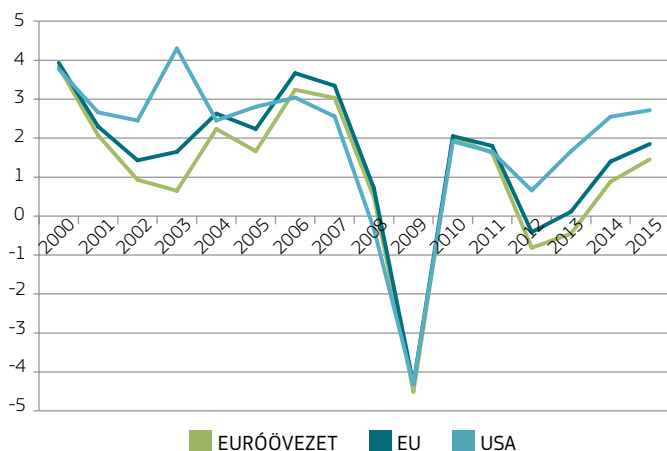
Intelligens szakosodás: az átalakulás motorja

A megreformált kohéziós politika a RIS3 segítségével fontos szerepet tölt be a növekedési stratégiában, amelynek célja a gazdasági integráció felgyorsítása, az ipari átalakulás megvalósítása és rugalmasabb gazdaságok létrehozása.

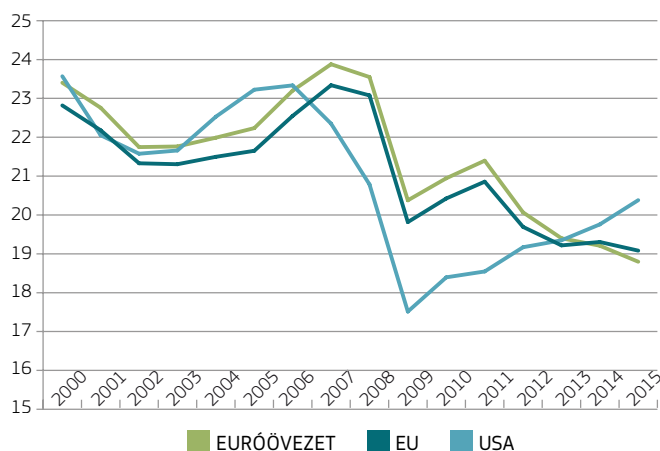
A megreformált kohéziós politikának ezenfelül az európai konvergencia helyreállítását is elő kell idéznie az intelligens szakosodás segítségével, hogy a különféle fejlettségi szintű régiók nagyobb hozzáadott értéket teremtsenek. Az intelligens szakosodás azt is lehetővé teszi, hogy a leszakadó régiók – a helyi lehetőségeket megragadva a nemzetközi piacokon – előreugorjanak az értékláncon.

A GDP ÉS A BERUHÁZÁSOK ALAKULÁSA, 2000–2015 ⁽¹⁾

▶ GDP-NÖVEKEDÉS (%)

▶ BERUHÁZÁS (A GDP%-A)

Miközben a GDP növekedése felgyorsult Európában, a beruházások mértéke jóval a válság előtti szintek alatt van. A grafikonon az euróövezet, az EU-28-ak és az USA adatai láthatók.

Forrás: Európai Politikai Stratégiai Központ, IMF, Eurostat

Azzal, hogy az intelligens szakosodás az ESB-alapok tervezési folyamatának előfeltételévé vált, a régiók többsége a célzott, ún. vállalkozói felfedezési folyamat mellett regionális fejlesztési kihívásokon és lehetőségeken alapuló stratégiával ⁽²⁾ is rendelkezik. A vállalkozói felfedezési folyamat alulról felfelé építkező üzleti perspektívát vezet be a jövőorientált innovációs növekedés területeinek azonosítását illetően.

Miközben az intelligens szakosodási stratégiák kidolgozása összességében kedvezően zajlott, és új kezdetet jelentett a regionális politika terén ⁽³⁾, az intelligens szakosodás *ex ante* feltételként történő teljesítésével kapcsolatos egyeztetéseket kihívások kísérték – például a meghatározott prioritási területek számával és a vállalkozói felfedezési folyamat minőségével kapcsolatban.

Számos régió, különösen azok, amelyeket a legsúlyosabban érintett a válság, az intelligens szakosodást tartják megfelelő válasznak az állami források szigorítására. A régióknak lehetőségük nyílik tehát a „válságból szisztematikus szemlélettel, a minőséget a mennyiség elé helyezve” ⁽⁴⁾ kilábalni. Megfelelő eredményt érhetnek el például, ha a beruházások hatására koncentrálnak ahelyett, hogy a K+F-kiadásokat növelnék, és „felkészültebben várják a következő válságot”.

A RIS3 végrehajtása: az öt kihívás

A következő lépés az, hogy az intelligens szakosodást Európaszerte működőképesse tegyék. Az intelligens szakosodási stratégiák végrehajtásához, továbbá a rövid távú fellendülés és a közép- és hosszú távú versenyképesség eléréséhez öt követelményt mindenképpen teljesíteni kell.

- 1. Az átalakulás felgyorsításához** konkrét beruházási projekteket kell meghatározni. A tagállamoknak és a régióknak olyan stratégiai projektirányvonalat kell kidolgozniuk, amely az új értékláncok társfinanszírozását nemzeti/regionális intelligens szakosodási prioritások és kiemelt európai kezdeményezések figyelembevételével teszi lehetővé.
- 2. Folyamatossá kell tenni a vállalkozói felfedezést,** amelynek révén az iparági és kutatásban érdekelt felek aktívan részt vesznek a prioritási területek finomhangolásában és a további piaci fejlődést ösztönző stratégiák optimalizálásában.
- 3. A sikeres végrehajtás érdekében** monitorozni és értékelni kell a szakpolitika hatását. Ezt a folyamatot célszerűbb egy olyan proaktív tanulási eszközként felfogni *ex post* ellenőrzés helyett, amely a folyamatos vállalkozói felfedezés és a stratégiai fejlődés szolgálatában áll.
- 4. Meg kell találni és ki kell aknázni** a többi kerettel és finanszírozási eszközzel közös szinergiákat. Széttagolt megoldások helyett összehangolt, egymást kölcsönösen erősítő politikákat és stratégiákat kell kidolgozni.

(1) <http://ec.europa.eu/epsc/pdf/presentations/040615vinhassouza.pdf>

(2) A regionális intelligens szakosodás prioritási területei bővülésének dokumentálása az EYE@RIS3 adatbázisban.

(3) A Fraunhofer Institute felmérése szerint az intelligens szakosodás nagymértékben megújította a regionális tervezési kultúrát, és a regionális potenciálok jobb megismeréséhez vezetett: www.isi.fraunhofer.de/isi-wAssets/docs/p/de/vortragsfolien/regionen_cluster/S3_Projekt_2014_final.pdf

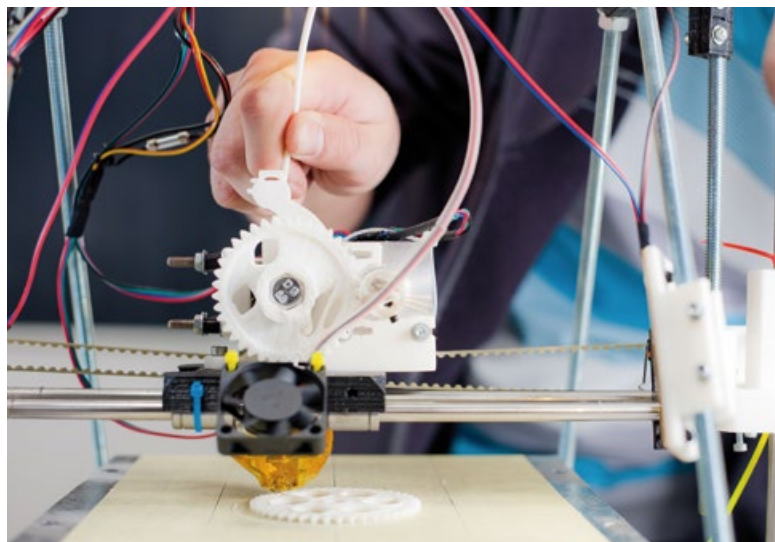
(4) Marta Marin, a baszk kormányzati küldöttség tagja Brüsszelben, a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság által az intelligens szakosodás témakörében szervezett képzésen – 2015. június 25.

PÉLDÁK KÍSÉRLETI PROJEKTEKRE

► NAGY TELJESÍTMÉNYŰ GYÁRTÁS 3D-S NYOMTATÁSSAL

A 3D-s nyomtatás forradalmasíthatja a gyártóipart, és amellett, hogy számos iparágra hatással lehet, teljesen új értékláncokat és iparági tevékenységeket hozhat létre. Ugyanakkor számos korlátja van a technológia elterjedésének és az erőteljesen fejlődő alkalmazások áttörésének.

A piaci felhasználás felgyorsítása érdekében az élkezdemenyezés részeként kísérleti projekt indult újtárá 2014 szeptemberében, amelynek jelenleg 22 uniós régió a tagja. A COSME finanszírozása keretében az értékláncelmzést 40 további régióra fogják kiterjeszteni, az elmaradottabb régiókat is beleértve. A módszertan tesztelését követően a következő lépés során konkrét társfinanszírozási lépések fognak következni az iparági szereplők részvételével. Az első projektszakaszok során hat olyan platformjavaslat született, amelyek a különféle értékláncokat egy hálózatba tömörítik: két javaslat az autóipar, egy-egy a szerszámgépgyártás és a textilipar, és kettő a kreatív ágazatok terén. A hálózatépítés az első ügynöki rendezvény előkészítési szakaszába lépett. Az esemény célja, hogy konkrét javaslatok szülessenek, és az ágazatok elkötelezettségükről tegyenek tanúbizonyságot a bemutatóprojektek iránt.

► **5. Határon átnyúló, transznacionális vagy régiók közötti területet** kell alkalmazni, hogy a méret- és választékgazdaságosság révén hatékonyabb egyéni és közös potenciál legyen elérhető. A meglévő eszközök (például az Interreg) az intelligens szakosodás által kínált lehetőségeknek az összehangolására koncentrálnak, hogy – többek között nemzetközi klaszterek együttműködése révén – hatással legyenek az országpecifikus operatív programokra.

A regionális érdekeken túl: az élkezdemenyezés szerepe

Az új iparágak megjelenését, a meglévők átalakulását és az ebből fakadó munkahelyteremtést az intelligens beruházások fogják alakítani az európai értékláncokban. A régiók közötti társberuházásoknak ezért a regionális erőfeszítések fokozására kell törekedniük. Habár a nemzeti és regionális RIS3 stratégiákban kisebb hangsúllyal van jelen, az intelligens szakosodás régiók közötti dimenziója – olyan kezdeményezések révén, mint az élkezdemenyezés – egyre nagyobb figyelmet kap.

Az élkezdemenyezésben⁽⁵⁾ részt vevő 28 régió magas szintű politikai elkötelezettséggel működik együtt az intelligens szakosodási stratégiák végrehajtása, valamint egyéni és közös potenciáljuk maximalizálása terén. A régiók meghatározzák

azokat a területeket, amelyek az üzleti lehetőségek terén méretgazdaságosságot eredményeznek.

Öt tematikus kísérleti projekt keretében kezdték el megvalósítani ezt a szemléletet olyan területeken, amelyek az iparágak nagy érdeklődésére tarthatnak számat:

- Energetikai alkalmazások nehéz környezeti körülmények között – projektvezető: Skócia (Egyesült Királyság) és Baszkföld (Spanyolország).
- Nagy teljesítményű gyártás 3D-s nyomtatással – projektvezető: Flandria (Belgium) és Dél-Hollandia (Hollandia).
- Hatékony és fenntartható gyártás – projektvezető: Katalónia (Spanyolország) és Lombardia (Olaszország).
- Bioalapú gazdaság – projektvezető: Randstad (Hollandia) és Lombardia (Olaszország).
- Nanotechnológia – projektvezető: Skåne (Svédország) és Tampere (Finnország).

(5) Az „intelligens szakosodáson alapuló növekedést célzó élkezdemenyezés” azoknak a régióknak a hálózata, akik szakpolitikai elköteleződéssel, az intelligens szakosodás megvalósítása terén vezető szerepet vállalva igyekeznek fokozni a régiók szerepét az európai innováció és ágazati politika terén. A kezdeményezést 2014 novemberében indította el a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság a Flandriával közösen szervezett, az intelligens szakosodásról szóló magas szintű konferencián. Bővebb információ: www.s3vanguardinitiative.eu/

▶ KORSZERŰ GYÁRTÁSI FOLYAMATOK NEHÉZ KÖRNYEZETI KÖRÜLMÉNYEK (TENGERI) KÖZÖTT HASZNÁLT ENERGETIKAI ALKALMAZÁSOKHOZ

A tengergazdaság jelentős növekedési potenciált képvisel mind a tengeri régiók, mind a „kék növekedés” értékláncai terén szakértői készségekkel és technológiai kapacitásokkal rendelkezők számára. Ez a kísérleti projekt a tengeri megújuló energiák hasznosításához, a tengeri energiatermeléshez és az erőforrások kitermeléséhez szükséges speciális berendezésekre és alkatrészekre koncentrálnak.

Az európai értékláncok nincsenek jól integrálva ezen a területen, és a tudásmegosztás sem jellemző. A közös értékláncokban rejlő lehetőségek maximalizálására a regionális kormányzati szervekből és a klaszterek képviselőiből álló csapat jelenleg a következő három kihívásra keres megoldást:

- ▶ **1) létesítmények és szolgáltatások összekapcsolása:** hogy a kkv-k bármelyik élkezdemenyezési régióból hozzáférjenek a kutatási infrastruktúrához;
- ▶ **2) szolgáltatók összekapcsolása:** az ellátási láncok megnyitása és a kkv-k együttműködésre ösztönzése;
- ▶ **3) partnerek összekapcsolása:** a régiók közötti ipari konzorciumok létrehozása a termékek és szolgáltatások javítására.

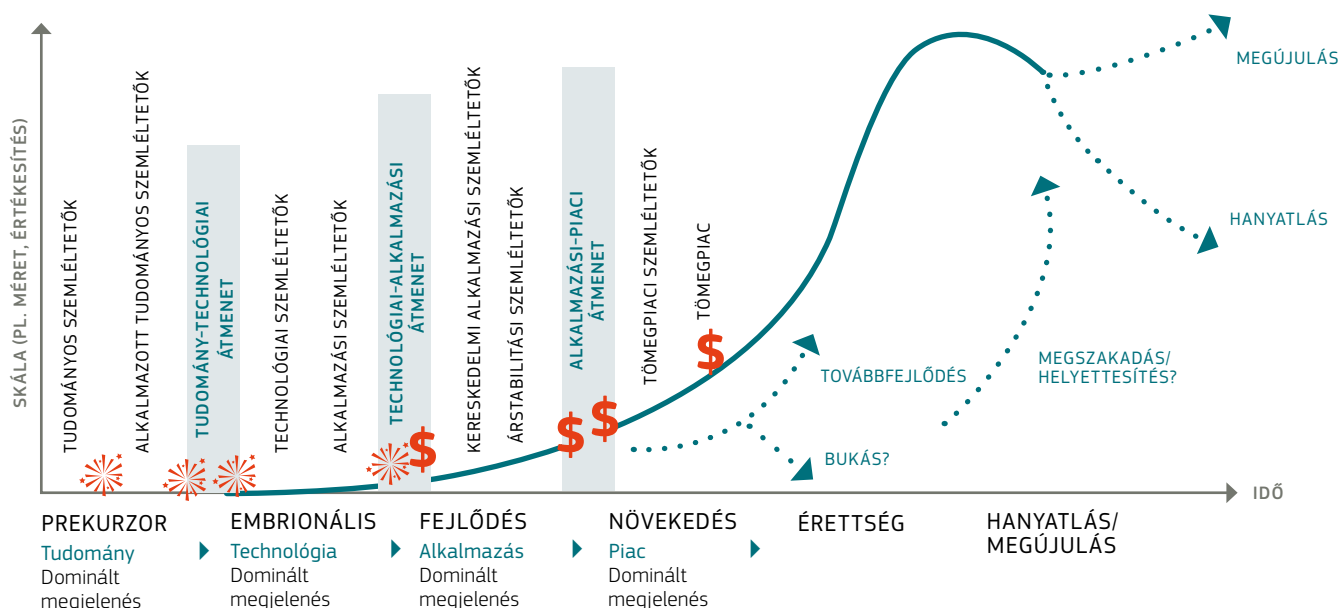
A kísérleti projektek célja, hogy növeljék az innovatív alkalmazások piaci jelenlétét a korszerű gyártási folyamatok terén azáltal, hogy iparági kezdeményezésű, régiók közötti demonstrációs platformokat hoznak létre. Ehhez javítani kell a meglévő kezdeményezések összekapcsolását és javítását a régiók között, lehetőséget teremtve a tevékenységek kiszélesítésére, a vezető felhasználók tágabb közösségeibe való bejutásra és a meglévő megoldásokhoz képest egyértelműen nagyobb hozzáadott értéket létrehozva.

Az élkezdemenyezési módszertan a határon átnyúló vállalkozói felfedezés és értéklánc-elemzés tekintetében a következő egymást követő szakaszokra épülő felskálázási folyamatot követi:

- ▶ **1) ismeretszerzés** a régiók potenciáljának feltérképezésével az újonnan megjelenő értékláncokban, valamint a kulcsfontosságú szereplők azonosításával;
- ▶ **2) kapcsolatteremtés** a szereplők „összeparosításával”;
- ▶ **3) szemléltetés** olyan megoldások bemutatásával, amelyek közelebb viszik az alkalmazásokat a piachoz;
- ▶ **4) kereskedelmi felhasználás** a forgalomba hozatal társfinanszírozásával.

Az élkezdemenyezés terén megvalósuló kísérleti projektek célja, hogy előmozdítsák a régiók közötti együttműködést annak érdekében, hogy szemléltessék a megoldások létjogosultságát, és a piacra való bekerülés lehetőségét. Az élkezdemenyezés részeként olyan eszköz jött létre, amely felgyorsítja a konkrét projektek meghatározásának folyamatát. A módszertan mátrixmegközelítésre épülve a „függőleges” dimenzióban az értéklánc szemléltetésre szolgáló eseteit ábrázolja,

KÖZÖS SZEMLÉLTETÉS AZ ÁTALAKULÁS FELGYORSÍTÁSÁRA

A szemléltetők fontos szerepet játszanak egy (új) iparág életciklusának különböző fázisai közötti átmenetekben. Az iparág csak akkor léphet a következő fázisba, ha teljesülnek a szemléltetés feltételei.

Forrás: Phaal, O'Sullivan, Routley, Ford & Probert (2011)

míg a „vízszintes” dimenzió a több eseten átívelő szolgáltatásokat képezi le az ökoszisztémára vonatkozóan (például megfontolások, kihelyezések, ütemtervek, keresztezési pontok).

A jövő útja: stratégiai klaszterségi partnerségek társberuházásokhoz

Az említett kísérleti intézkedések döntő szakaszhoz értek a szereplők közötti kapcsolatépítés terén az új európai értékláncok mentén. A folyamat előmozdítása érdekében a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság részt vesz egy olyan, 2016 elején megrendezendő szakmai kapcsolatépítő rendezvényt támogatásában, amelynek célja, hogy felgyorsítsa az élkezdemenyezések kísérleti projektjeit.

A főigazgatóság az intelligens szakosodási platformmal közösen azt is tervezi, hogy az élkezdemenyezés módszertanát olyan eszköztárba rendezi, amely a régiók közötti vállalkozói felfedezést szolgálja, hogy a módszertan szélesebb körben ismertté váljon. Mindez új megközelítéseket fog ösztönözni több régióban az intelligens szakosodási stratégiák összehangolt megvalósításában. Egyúttal a transznacionális/regiók közötti koordinációhoz is hozzájárul az operatív programok kidolgozása és teljesítése terén, ami az uniós makroregionális stratégiákban említett fokozottabb makroregionális együttműködésre való erőteljesebb törekvés ellenére még mindig gyenge elem⁽⁶⁾.

HOGYAN ALAKÍJTJA ÁT ÉS MODERNIZÁLJA AZ INTELLIGENS SZAKOSODÁS EURÓPA RÉGIÓIT?

SZÁSZORSZÁG, NÉMETORSZÁG: A stratégiai állami és magánberuházások sikeresen korszerűsítették a hagyományos mikroelektronikai ipart, létrehozva a „szász szilíciumvölgyet”, Európa legnagyobb mikroelektronikai klaszterét.

PODKARPACIE, LENGYELORSZÁG: Elkötelezett állami és magánösszefogásnak köszönhetően egy eltűnőben lévő hetven éves hagyományt sikerült egy repülőipari klaszter segítségével megmenteni, amely alkatrészgyártással és kész repülőgépek szállítással foglalkozik világszerte.

ÉSZAK-SVÉDORSZÁG: Egy távoli, hideg hőmérsékleti viszonyokkal jellemezhető régió értékes területté vált, amely nagy autógyártóknak és gépjármű-tesztelési létesítményeknek ad helyet a Daimler, a Volkswagen, a Toyota, a General Motors, a Ford, a Fiat, a Peugeot, a Saab és a Hyundai számára.

ÉSZAK-KARÉLIA, FINNORSZÁG: Stratégiai beruházásokkal és több területet érintő klaszterekkel – például a vadgazdálkodás és a gépjáratás terén – kompetencia-alapú bio-erdőgazdálkodással alakították át a hagyományos erdőgazdálkodást. A régió vezető szerepet játszik az erdei bioenergia, a decentralizált biofinomítás és feldolgozás, az erdészeti technológia stb. területén.

▶ A „GROW your REGION” (Növeld a régióid) rendezvény résztvevői.

A fő elem egy sor olyan stratégiai, egyúttal alulról felfelé építkező transznacionális és régiók közötti kezdeményezés ösztönzése és elősegítése lesz, amelyek a régiók és a regionális szereplők révén, azonban klaszterek és iparágak vezetésével valósulnak meg a közös értékláncok kidolgozása és együttes létrehozása terén. A klaszteralapú európai ökoszisztémák kapcsán ezért napirendre került egy többszintű támogatási mechanizmus koncepciója.

Annak érdekében, hogy minél több régiót és programot ösztönözzenek iparági megközelítés elfogadására és stratégiai klaszterekkel való partnerségek alkalmazására, a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság a Belső Piaci, Ipar-, Vállalkozás- és Kkv-politikai Főigazgatósággal közösen 2015. április 27–28-án megtartotta a „GROW your REGION” (Növeld a régióid) elnevezésű konferenciát⁽⁷⁾. A rendezvényen részt vevő 350 regionális döntéshozó és klaszterképviselő közös megközelítéseket ismerhetett meg az intelligens szakosodás, valamint gazdasági átalakulás klasztereken történő megvalósítására vonatkozóan.

A rendezvény igazolta, hogy célirányosabb és stratégiai, régiók közötti együttműködésre van szükség a közös ökoszisztémák létrehozását ösztönző rendszerszintű megközelítésekre való átálláshoz. A két főigazgatóság jelenleg egy olyan szakmai műhelytalálkozót szervez az idei tételre a konferencia folytatásaként, amely az intelligens szakosodás

(6) Jó példa erre a balti-tengeri régióra vonatkozó cselekvési terv (2015. június), amely egyértelműen kimondja, hogy a régióknak sokkal intelligensebb ágazatokon és régiókon átívelő partnerségeket kell kialakítaniuk... (az élkezdemenyezés erőfeszítéseire hasonlókat) ahhoz, hogy teljes mértékben ki tudják aknázni innovációs potenciáljukat. http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/communic/baltic/action_09062015_en.doc

(7) http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/en/conferences/grow_region/

európai klaszterségi partnerségeit ösztönző lehetséges közös intézkedéseket fogja vizsgálni.

A Bizottság további szolgálataival való együttműködés többek között a következő szinergiákat vetíti előre:

- ▶ az Energiaügyi Főigazgatósággal új intelligens szakosodási platformmal kapcsolatos együttműködést az **energiaunió** támogatására;
- ▶ a Tartalmak, Technológiák és Kommunikációs Hálózatok Főigazgatóságával a „regionális csomópontok” szerepével kapcsolatos együttműködést, amely határozottan szükséges a **digitális menetrend** alkalmazásához;
- ▶ a Kutatási és Innovációs Főigazgatósággal, hogy a megfelelő intelligens szakosodási stratégiák révén hozzájáruljon az új, **körkörös gazdasági cselekvési tervhez**.

Ezek az előrelépések jól szemléltetik, hogy az uniós politika által nyújtott támogatás mechanizmusai, különösen a regionális politika, lehetővé teszik a régiók és a klaszterek számára, hogy rendelkezzenek a gazdaság átalakításához szükséges kapacitással, felgyorsítva a regionális jóléti szintek konvergenciáját.

A következő teendő egy koherens támogatási rendszer konszolidációja lesz a **Corina Crețu** regionális politikáért felelős biztosnak adott megbízatásnak megfelelően, hogy maximalizálják a politikai eszközök közötti szinergiákat.

Ahhoz, hogy kiszélesítsük a határokat és valódi szinergiákat hozzunk létre a gyakorlatban, a regionális hatóságok és klaszterek általi vezetésnek óriási szerepe van. Segíteni és támogatni kell őket a stratégiai partnerségek kialakításában a társfinanszírozások terén, és hogy a kapcsolatfelvétélből megállapodások szülessenek, amelyek nyomán új üzleti lehetőségek és növekedési potenciálok válhatnak elérhetővé.

MAGAS SZINTŰ KONFERENCIA AZ INTELLIGENS SZAKO- SODÁSI STRATÉGIÁK VÉGREHAJTÁSÁRÓL 2016. JÚNIUS

A Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság lesz a házigazdája az eseménynek, amelynek célja a megfelelő következtetések levonása az elmúlt évek során az intelligens szakosodási szemlélet kapcsán összegyűjtött uniós és regionális tapasztalatokkal kapcsolatban, a régiók közötti induló együttműködés (például az élkezdemenyezés és az európai klaszterségi partnerségek) első eredményeinek értékelése és a jövőben követendő út felvázolása.

A megbeszélések elsősorban az intelligens szakosodási stratégiák nemzetköziesedésével, a klaszterségi politikák és az intelligens szakosodás konvergenciájával, valamint az európai innovációs ökoszisztémákban az ilyen jellegű intézkedésekre irányuló eszközök közötti szinergiákkal fognak foglalkozni.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2014/smart-specialisation-and-europes-growth-agenda

▶ REGIOSTARS

AZ EURÓPA ALAPVETŐ
PROBLÉMÁIRA IRÁNYULÓ
REGIONÁLIS PROJEKTEK
ÜNNEPE

Az immár nyolcadik éve kiosztott RegioStars díjat az Unió kohéziós politikájának részeként fenntartott alapjainak támogatásával végrehajtott leginspirálóbb és leginnovatívabb regionális projektek kapják meg.

A négy kategóriában – Intelligens növekedés, Fenntartható növekedés, Inkluzív növekedés és CityStars – kiválasztott idei döntősök Európa jelenlegi legnagyobb problémái ellen veszik fel a küzdelmet.

A 17 döntőst a 143 nevező közül választotta ki a RegioStars díj Lambert Van Nistelrooij európai parlamenti képviselő által vezetett független zsűrije. Az egyes kategóriák döntőseinek felsorolása alább látható – a hivatkozások a sikeres projektekkel kapcsolatos további információkra mutatnak. A nyerteseket az OPEN DAYS hetében fogják kihirdetni Brüsszelben, 2015. október 13-án.

▶ INTELLIGENS NÖVEKEDÉS

A kkv-k növekedési potenciáljának felszabadítása a digitális gazdaság fejlődése érdekében.

▶ DIGITÁLIS TURIZMUS

Wales (Egyesült Királyság)

A projekt a turizmussal foglalkozó, az elektronikus kereskedelemre viszonylag felkészületlen walesi kkv-kat vezette át a digitális korba.

▶ www.visitwales.com

▶ AGRIPIR

Európai területi együttműködés – País Vasco, Cataluña (Katalónia, Spanyolország), Midi-Pyrénées, Aquitaine (Akvitánia, Franciaország)

Az Agripir innovatív technológiákat vezetett be a hagyományos gazdálkodás terén, versenyképesebbé téve a Pireneusok fennsíkján elhelyezkedő régiót.

▶ www.agripir.com

▶ SKANDINÁV JÁTÉKFEJLESZTŐK

Európai területi együttműködés – Midtjylland (Dánia), Västsverige (Svédország)

A projekt üzleti tanácsokat és képzést biztosít a digitális játékfejlesztésben tevékenykedő fiatal vállalkozók számára.

▶ www.videndjurs.dk

▶ A TORUN TECHNOLÓGIAI PARK FEJLESZTÉSE

Kujawsko-Pomorskie (Lengyelország)

A Torun technológiai parkban kialakított világszínvonalú infrastruktúra új vállalkozások indításához nyújt támogatást.

▶ www.smartspace.io/en

▶ FENNTARTHATÓ NÖVEKEDÉS

Beruházások mobilizálása az energiahatékonyság terén a polgárok és a társadalom számára.

▶ MILD HOME

Európai területi együttműködés – Burgenland (Ausztria), Yugoapaden (Bulgária), Thesszália (Görögország), Közép-Dunántúl (Magyarország), Veneto, Emilia-Romagna (Olaszország), Vest (Románia), Belgrád (Szerbia)

A hét országból származó partnerek közös erőfeszítéssel fejlesztettek ki fenntarthatóbb építési módszereket és egy ökofalu-konceptiót.

▶ www.mildhome.eu/

▶ FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI PROGRAM

Andalucía (Spanyolország)

Az andalúziai fenntartható fejlődési program környezetbarátabbá tette a régió építési ágazatát, és segített új munkahelyeket teremteni.

▶ www.agenciaandaluzadelaenergia.es/ciudadania/programa-de-impulso-la-construccion-sostenible-de-andalucia/

▶ LONDONI ZÖLD ALAP

London (Egyesült Királyság)

Az uniós és más állami finanszírozások által biztosított támogatás a londoni zöld infrastruktúra bővítését és megvalósításának felgyorsítását szolgálja.

▶ www.leef.co.uk/

„Izgalmas látni, ahogy a regionális politika innovatív megoldásokat

eredményez olyan helyi érdekeltek támogatásával, akik újszerű ötleteiket valóra tudják váltani.”

▶ LAMBERT VAN NISTELROOIJ, AZ EURÓPAI PARLAMENT KÉPVISELŐJE, A REGIOSTARS 2015 ZSÚRIJÉNEK ELNÖKE

▶ INKLUZÍV NÖVEKEDÉS

A társadalmi kirekesztéssel fenyegetettek integrációja a társadalomba.

▶ MUNKALEHETŐSÉG

Prága, Střední Čechy, Severozápad (Cseh Köztársaság)

Büntetett előéletűek és munkaadók találkozására teremtettek lehetőséget, hogy megvizsgálják, milyen munkalehetőségek állnak a börtönviseltek rendelkezésére.

▶ www.rubikoncentrum.cz

▶ MOMENTUM

Írország

A teljes Írországra kiterjedő projekt olyan embereket segített munkához, akik már régóta munkanélküliek.

▶ www.momentumskills.ie

▶ CSALÁDI JELLEGŰ KÖZPONTOK BURGASZBAN

Yugoiztochen (Bulgária)

Új lakások és szociális szolgáltatások hátrányos helyzetű gyermekeknek.

▶ www.burgas.bg

▶ FIT FOR WORK

Wales (Egyesült Királyság)

A fizika és mentális egészséget egyaránt támogató Fit for Work program több mint 1600 munkavállaló számára tette lehetővé a hosszú távú betegszabadságok mennyiségének csökkentését.

▶ www.rcs-wales.co.uk

▶ DIRITTI A SCUOLA

Puglia (Olaszország)

Az oktatás és szociális szolgáltatások kombinált alkalmazásával ez a projekt drámai mértékben csökkentette a régióban a korai iskolaelhagyás mértékét.

▶ www.pugliausr.it/default.aspx?Page=Office_Section&code=132&tipo=1

▶ CITYSTAR

A városok felkészítése a jövő kihívásaira.

▶ FÖRETAGSAMMA VH

Västsverige (Svédország)

Az üzleti élet és a vállalkozó kedv felpezsdítését ösztönző projekt tanácsokkal látta el a fiatal vállalkozókat, az induló vállalkozásokat és a már működő vállalatokat.

▶ www.foretagsammavastrahisingen.se

▶ IMAGINE

Európai területi együttműködés – Severoiztochen (Bulgária), Oberbayern (Németország), Syddanmark (Dánia), Cataluña (Spanyolország), Nord-Pas de Calais (Franciaország), Emilia-Romagna (Olaszország), Nord-Vest (Románia), Berkshire, Buckinghamshire és Oxfordshire (Egyesült Királyság)

Nyolc partnerváros szakemberei és szervezetei közös munkával fenntarthatóbb energiafelhasználási módszereket fejlesztettek.

▶ www.imaginelowenergycities.eu

▶ TORRENT DELS MADUIXERS

Cataluña (Spanyolország)

Barcelona CO₂-kibocsátását egy modern hulladékkezelő létesítmény segítségével csökkentik, ezzel egyidejűleg új közösségi helyszíneket teremtve a városnak.

▶ <http://w2.bcn.cat/obres/es/europa>

▶ EUROCITY – CHAVES-VERÍN

Európai területi együttműködés – Galicia (Spanyolország), Norte (Portugália)

A városi szolgáltatások és létesítmények közös biztosításával két város egyesült az „Eurocity” koncepció keretében.

▶ <http://en.euroidadechavesverin.eu/>

▶ IMPLEMENT

Európai területi együttműködés – Midtjylland (Dánia), Västsverige (Svédország), Sør-Østlandet (Norvégia)

A biogáz szállításban és fűtésben való felhasználására való átállás felgyorsítása érdekében az Implement fenntartható kezdeményezéseket és eszközöket hozott létre.

▶ www.energiibyenskive.dk

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

▶ SZEMÉLYES TAPASZTALATOK

AZ ÉRDEKELTEK VISSZAJELZÉSEI A 2014 ÉS 2020 KÖZÖTTI KOHÉZIÓS POLITIKÁRÓL

A Panorama magazin örömmel fogadja az Ön írását is!

A *Panorama* magazin **Személyes tapasztalatok** című rovatában helyi, regionális, országos és európai érdekeltek mondják el a véleményüket a megreformált kohéziós politikáról és a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó terveiket.

A *Panorama* örömmel fogadja az olvasók saját nyelvén készült írásokat, amelyek közül néhányat következő számainkban megjelentetünk. Az írások beküldési határidejével és a rájuk vonatkozó irányelvekkel kapcsolatban a következő e-mail címen keresztül léphet kapcsolatba velünk.

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

▶ ÍRORSZÁG

▶ A PROGRAMVÉGREHAJTÁS JAVÍTÁSA „FEJLETTEBB” RÉGIÓKÉNT

Nagy várakozással tekintünk a 2014–2020-as „Border, Midland és Western (BMW)” regionális operatív programra és azokra az előnyökre, amelyeket ennek köszönhetően élvezhetünk majd a régiókban. A „Border, Midland és Western” régió elsősorban falusi régió, amelyet nemrégiben a „fejlettebb” régiók közé soroltak: ennek megfelelően az új programunk korlátozott számú kiemelt témára koncentrálnak, amelyek mérhető hatással lesznek a kiválasztott beruházási prioritások terén.

Üdvözljük a 2014–2020-as programok új szemléletét, amely az egyértelmű eredményekre fekteti a hangsúlyt, és arra törekszünk, hogy javítsuk a programvégrehajtás hatékonyságát, például az elektronikus adatcsere bevezetésével (e-kohézió) és az egyszerűsített költségkezelési lehetőségek alkalmazásával. Az új program iparági együttműködés révén fogja növelni az alkalmazott kutatások mértékét a régióban, univerzális nagysebességű szélessávú internetet biztosít minden város és falu – összesen 145 ezer háztartás – számára, folytatja az akár 15 ezer vállalkozás támogatását a Local Enterprise Offices (LEO, helyi vállalkozásfejlesztési irodák) és az Enterprise Ireland révén, elősegíti az energiahatékonyság fejlesztését több mint 10 ezer szociális bérlakásban és

alacsony bevételelű háztartásban, ezenfelül támogatja a gazdasági, szociális és környezeti előnyökkel járó fenntartható városfejlesztési stratégiákat.

A 320 millió EUR-s, az ERFA társfinanszírozásával megvalósuló projekt számos különféle támogatási lehetőséget kínál a régió vállalkozásainak. Ilyen lesz a kutatási és innovációs tevékenységekhez igénybe vehető közvetlen támogatás, a kutatási programokban való részvétel lehetősége, valamint a vállalat-specifikus kutatási projekteken dolgozó kutatóközpontokkal létesítendő innovációs partnerségek támogatása.

A program során folytatódni fog a mikrovállalkozások támogatása a LEO-kon keresztül, ami üzleti információk szolgáltatását, tanácsadást, valamint kapacitásépítési tréningeket és pénzügyi támogatást jelent, illetve fejlesztési programot hirdetünk meg a feldolgozóiparban tevékenykedő és a nemzetközileg forgalmazott szolgáltatásokat nyújtó kis- és középvállalkozások számára. A kkv-k regionális fejlesztési környezete és az elektronikus üzleti alkalmazások lehetőségei terén is jelentős javulás várható az univerzális nagysebességű szélessávú internetszolgáltatás bevezetésével a jelenleg szolgáltatás nélküli területeken.

A programban tükröződik az a stratégiai váltás, amely a kutatási infrastruktúra felépítéséről az alkalmazott kutatás és kereskedelmi forgalmazás támogatására helyezi át a hangsúlyt, és jobban előtérbe helyezi az iparági szereplők támogatott kutatási projektekbe való bevonását, ami jól illeszkedik Írország intelligens szakosodási stratégiájába.

Az, hogy a programot a kormányhivatalokban, állami hatóságoknál, helyi hatóságoknál és felsőoktatási intézményeknél lévő partnereinken keresztül hajtjuk végre, biztosítja, hogy az egyes intézkedések bevezetése – a projektek kiválasztását és jóváhagyását, a fizetési igényléseket és a kiadásokról szóló nyilatkozatokat is beleértve – kivétel nélkül hatékonyan, a régióban kiválasztott kedvezményezettek érdekeit szolgálva történjen.

GERRY FINN – A 2014–2020-as „Border, Midland és Western” regionális operatív program irányító hatóságának igazgatója

▶ LITVÁNIA

▶ ENERGIAHATÉKONYSÁG LITVÁNIÁBAN: A MEGOLDÁS A PÉNZÜGYI ESZKÖZÖKBEN REJLIK

A hatékony energiafelhasználás a zöldebb gazdaság fontos tényezője, és jelentős megtakarítást eredményez az állami és magánkiadások terén. Ennek köszönhető, hogy az energiahatékonyság lett az uniós beruházások 2014–2020-as litvániai operatív programjának egyik fő stratégiai célkitűzése.

A hatékonyabb energiafelhasználás felé

Az energiahatékonyság az elmúlt évtizedben egyre nagyobb hangsúlyt kapott Litvániában; az energiafelhasználási szintek ugyanakkor még mindig jóval magasabbak, mint a legtöbb tagállamban. Az energiahatékonyság javításának egyik módja a régi többlakásos társasházak korszerűsítése – Litvániában körülbelül 37 ezer ilyen épület található. A folyamat sikeres kezelése érdekében 2009 óta pénzügyi eszközöket vezetünk be a társasházak korszerűsítéséhez.

Már a kezdetektől fogva számos kihívást kellett leküzdenünk: egyrészt meg kellett oldanunk a pénzügyi nehézségeket, másrészt meg kellett győznünk a közvéleményt, hogy a korszerűsítés valóban hatékony megoldást jelent. Az adatok magukért beszélnek, és most már elégedetten kijelenthetjük: továbbra is arra törekszünk, hogy fenntartsuk a korszerűsítés magas színvonalát, miközben a kölcsönökre jelentkező igény már túllépte a rendelkezésre álló finanszírozási keretet. Az elemzések szerint a korszerűsítésnek köszönhetően egyes épületekben 50%-kal is csökkent az energiafelhasználás. Az energiahatékonyságot azonban nemcsak a korszerűsített épületek számával vagy a bevezetett energiahatékonysági intézkedésekkel kell mérni. Az életminőségről és a biztonságos, egészséges környezetről is ugyanúgy szól.

Pénzügyi eszközök használata

Az uniós alapok és a pénzügyi eszközök alapvető fontossággal bírtak és bírnak jelenleg is a folyamat szempontjából. 2009-ben 227 millió EUR-s alaptőkével hoztuk létre a társasházak korszerűsítését támogató JESSICA kezelőalapot. Mivel a pénzügyi eszközök felhasználása az energiaszektorban megfelelt az elvárásoknak, és számos elkészült projekt

▶ A JESSICA alaptól támogatott épületfelújítások. Nőtt a támogatásokra mutató igény, miután bebizonyosodott a felújítások energia- és költségmegtakarító hatása.

jelezte, hogy nagy igény mutatkozik rájuk, három további alapot hívtunk életre a 2014–2020-as pénzügyi keretből: a JESSICA II-t, a társasházi épületek modernizációját segítő alapot (MBMF) és az energiahatékonysági alapot (ENEF).

Az állami beruházások fejlesztési ügynöksége által kezelt MBMF 30 millió EUR-s alaptőkével rendelkező pénzügyi eszköz, míg a JESSICA II, az „alpok alapja” 150 millió EUR-s alaptőkével működik, és azért hoztuk létre, hogy vonzza a nagyobb magánberuházásokat, növelve az uniós alapok felhasználásának hatékonyságát, és kielégítve a beruházásra mutató keresletet.

A nemrégiben létrehozott ENEF (79 millió EUR) célja, hogy a középületek korszerűsítésére és a közvilágítási projektek garanciáinak kibocsátására nyújtson kölcsönöket. Az alap feladatai közé nemcsak a projektekbe történő beruházások tartoznak, hanem az ESCO modell fejlesztése is, amelyet Litvániában nem vezettek be széles körben. Vonzó lehet a magánberuházók számára, és a magánvállalatok tapasztalatai is jól jönnek majd az uniós alapok felhasználásának hatékonyabbá tételéhez és a kockázatok csökkentéséhez. Jelenleg az állami beruházások fejlesztési ügynöksége olyan potenciális beruházókat keres, akik litván energiahatékonysági projektekbe szeretnének beruházni.

A 2014–2020-as időszakban meg szeretnénk ragadni a lehetőségeket az uniós alapok beruházási megtérülésének növeléséhez, és lehetőség szerint minél több ruórozó alapot kívánunk használni. Ezért a pénzügyi eszközök szélesebb körben való alkalmazását tervezzük. Jelenleg fejlesztési fázisban van egy piaci igényeket felmérő elemzésünk, amely a pénzügyi eszközök más közcélú infrastruktúrákban – például az energiaiparban, a vízgazdálkodásban, a szállításban, a közúthálózat fejlesztésében, az informatikában, hogy csak néhányat említsünk – való felhasználásának lehetőségeit fogja vizsgálni.

ALOYZAS VITKAUSKAS – Litván pénzügyminiszter-helyettes, a 2014–2020-as litván operatív program monitoringbizottságának elnöke

▶ PORTUGÁLIA

▶ A VERSENYKÉPES-SÉG NÖVELÉSE AZ AZORI-SZIGETEKEN

A több mint 600 km-re kiterjedő Azori-szigetek kilenc lakott szigetből áll a közép-atlanti régióban. A terület jellemzőinek és gazdaságának köszönhetően az Azori-

szigetek Autonóm Régió mindig a legkülső régiók egyike volt, ahogy az az Európai Unió működéséről szóló szerződés 349. cikkében szerepel. A 2007–2013-as programozási időszakra vonatkozóan az ERFA PROCONVERGENCIA operatív program fontos szerepet kap az Azori-szigetek Autonóm Régió állami beruházásainak finanszírozásában.

A PROCONVERGENCIA olyan átfogó program, amely az alapszolgáltatások hozzáférhetőségének széles körű támogatása mellett az oktatási, szociális és környezeti infrastruktúrákat is támogatja, többek között egy olyan eszközkészlet révén, amely ösztönzi és segíti a magánberuházásokat és a külgazdaságok megteremtését a regionális vállalkozások működéséhez. Számos olyan projektet lehet említeni, amely jól példázza az elért eredményeket, többek között a következőket:

- ▶ a nyugati szigetcsoport összekapcsolása a többi szigetet körülvevő gyűrűvel víz alatti száloptikai kábelben keresztül;
- ▶ funkcionális épületek építése az Azori-szigetek egyeteme számára, valamint szélesebb körű intézkedések bevezetése az állami iskolahálózatnál;
- ▶ kórházbővítés Faial szigetén, ahol nagy számú beteget látnak el a központi és nyugati szigetcsoportokról;
- ▶ világítótorony felújítása és átalakítása vulkanológiai központtá, amely 2011-ben elnyerte a RegioStars díját;
- ▶ Terceira szigetén a közúti infrastruktúra fejlesztése, amely az óceáni kikötőt, a halászati kikötőt, a repülőtérrel és egy

nagy ipari parkot köt össze Angra do Heroísmo városával, a fő közigazgatási központtal.

Különösen a magánberuházások ösztönzése szempontjából a „Biomassza-pelletek előállítása az Azori-szigetek Autonóm Régióban” elnevezésű projekt jól példázza a PROCONVERGENCIA prioritásait:

- ▶ 1) helyi nyersanyagok feldolgozása;
- ▶ 2) regionális termék előállítása a regionális gazdaság szempontjából kiemelt jelentőségű erőforrásból; valamint
- ▶ 3) a regionális termékek exportjának elősegítése.

Ezzel az üzleti tervvel az iparág egészséges növekedésnek indulhat a helyi piacok jelentette korlátok feloldásával, klaszteres szemléletet bevezetve egy olyan iparágban, amely fontos szerepet tölt be a regionális gazdaságban, és elősegítve a nemzetközivé válás folyamatát. A kedvezményezett NaturalReason vállalat három párhuzamos pályázatot nyújtott be különböző projektekre az Azori-szigetek három szigetén (São Miguel, Terceira és Pico), amelyeken teljesen önálló ipari egységek működnek saját felügyelettel, és amelyek mindegyike a regionális piac hozzá tartozó szegmensét fogja ellátni úgy, hogy ennek során saját felelősségi körükben köthetnek beszállítói szerződéseket a kapacitásuknak megfelelően. Minden egyes szigeten várhatóan tizenkilenc új munkahely jön létre.

RUI AMANN – Irányító hatóság, Azori-szigetek Autonóm Régió

Teljes összeg:
15 600 000 EUR
EU-hozzájárulás:
7 400 000 EUR

▶ Az Azori-szigeteken előállított biomassza-pelleteket a helyi vállalkozások – például tejtermelők – használják fel energiaforrásként.

**SZÓLJON
HOZZÁ**

regio-panorama@ec.europa.eu

HÍREK

[HÍREK RÖVIDEN]

NYILVÁNOS MEGHALLGATÁS AZ ENERGIA-UNIÓRÓL ÉS AZ INTELLIGENS SZIGETEKRŐL

Az INSULEUR (az Európai Unió szigeti régióiban működő kereskedelmi és iparkamarák hálózata) július 10-én nyilvános meghallgatást tartott az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnál. Az „Energiaunió és intelligens szigetek” néven megrendezett esemény során a szigeti régiók kihívásait és lehetőségeit vitatták meg az energiapolitika terén.

Az energiaunió köztudottan a Juncker vezette Bizottság egyik fő prioritása – amelynek célja, hogy az Unió polgárait és vállalkozásait biztonságos, fenntartható, versenyképes és elérhető árú energiával lássa el –, az EU szigetei pedig különleges bánásmódot igényelnek, mivel a kontinentális európai területektől jelentősen eltérő infrastrukturális és energiaellátási helyzetben vannak. A szigetek – amelyeknek népessége közel 20 millió, amely az EU lakosságának körülbelül 4%-a – fontos részét képezik az európai energiahálózatnak.

Míg a szigetek gyakran távol esnek más területektől, kevés kapcsolattal rendelkeznek, és kisebb piaci részesedéssel bírnak, a megújuló energiaforrások – napenergia, szélenergia és tengeri energiák – terén komoly tartalékokkal rendelkeznek. Emellett kisméretű és integrált piacainak köszönhetően ideális terepet kínálnak az energiahatékonyság terén végrehajtott kísérleti projektekhez.

Az energiahatékonyságot és a megújuló energiát közép-pontba helyező projektek 2014–2020-as időszakra szánt 38 ezer millió EUR-s, az ERFA és az Európai Stratégiai Beruházási Alap által nyújtandó támogatásával az EU szigetei számára adott a lehetőség, hogy intelligens technológiákat építsenek ki és a fenntartható energia úttörőivé váljanak.

▶TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

www.insuleur.org/noticia.php?Cod_not=172

AZ EU-KÍNA ÉS AZ EU-CELAC KAPCSOLATÁRÓL SZÓLÓ JELENTÉSEK

Az Inforegio webhelyén nemrégiben két új jelentést tettek közzé a nemzetközi kapcsolatok témakörében.

Az első az Unió és Kína közötti politikai együttműködésről szól a 2006 és 2015 közötti időszakra nézve, áttekintést nyújtva az Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatósága és a kínai Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottság közötti kilencéves kooperációról a regionális politika terén. Az évente megrendezett magas szintű szemináriumok és helyszíni látogatások, amelyekben mindkét oldalról a regionális és városi testületek tagjai is részt vettek, rendkívül sikeresnek bizonyultak a regionális és városfejlesztési kérdésekkel, kapacitásbővítéssel és egyéb témakörökkel kapcsolatos tapasztalatok cseréjének elősegítése szempontjából. A jelentés az együttműködés folytatásával is foglalkozik, amely az EU–Kína 2020 stratégiai együttműködési menetrend részeként valósul majd meg.

A második jelentést – amely az EU és a Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége közötti, a regionális és várospolitika, valamint a határon átnyúló politika terén végzett nyolcéves együttműködést összegzi – a 2015 júniusában megtartott EU–CELAC csúcstalálkozó alkalmából adták ki.

A gazdagon illusztrált jelentés számos projektpéldát is bemutat, valamint **Corina Crețu biztos** és a latin-amerikai partnerországok minisztereinek nyilatkozatait is tartalmazza.

▶TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/international/

ELINDÍTOTTÁK AZ EU ALPOK RÉGIÓRA VONATKOZÓ STRATÉGIÁJÁT

Július 28-án az Európai Bizottság útjára indította az EU Alpok régióra vonatkozó stratégiáját (EUSALP). A hét országot és több mint 70 millió lakost érintő stratégia célja, hogy erősítse az együttműködést a régióban, és ezáltal ösztönözze a növekedést, az infrastruktúra fejlődését, a környezetvédelmet és az energiagazdálkodást.

Az Alpok hagyományosan a világ egyik leggazdagabb régiójának számít, amely az európai gazdasági tevékenység és innováció fókuszpontja. A régióban található országok azonban így is számos kihívással szembesülnek, többek között az összeköttetés és az éghajlatváltozás terén.

Az EUSALP az EU negyedik makroregionális stratégiája – olyan integrált keretrendszer, amely összeköti az azonos földrajzi területen található tagállamokat és a szomszédos országokat. A már meglévő keretrendszerekre és uniós programokra – többek között az ESB-alapokra – építő stratégiák a közös kihívások megoldását, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohézió javítását tűzték ki célul.

A hét országra – Ausztria, Franciaország, Németország, Olaszország, Szlovénia, Liechtenstein és Svájc – kiterjedő EUSALP összesen 48 régiót ölel fel, és négy fontos politikai területre koncentrál majd.

- ▶1. Gazdasági növekedés és innováció: a kutatás, a turizmus és a kkv-k ösztönzése és támogatása;
- ▶2. Kapcsolatépítés és mobilitás: a közutak, a vasutak és a szélessávú hozzáférés javítása az elzárt területeken;

▶3. Környezet és energia: közös erőforrások összevonása a környezetvédelem és az energiahatékonyság elősegítése érdekében;

▶4. Hatékony és eredményes kormányzási modell a régió számára.

Corina Crețu regionális politikáért felelős biztos hisz az EUSALP lehetőségeiben és életképességében: „Az alpesi régiók nagy hagyományokkal rendelkeznek az együttműködés terén. Számos hálózat ki van már építve, a stratégia célja pedig az, hogy erősítse a meglévő szolidaritást. Ez Európa negyedik makroregionális stratégiája: a tapasztalatok azt mutatják, hogy a siker nagymértékben függ az elkötelezettségtől és az érdekelt felek részvételétől. Ezért erős politikai vezetésre, valamint a regionális és nemzeti partnerek aktív részvételére van szükség ahhoz, hogy teljes mértékben kiaknázzuk az EU Alpesi régióra vonatkozó stratégiájának minden lehetőségét.”

A stratégia Európai Tanács által történő jóváhagyására várhatóan még idén sor kerül.

▶TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/alpine/

DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS A KKV-KNÁL

Idén októberben a Tartalmak, Technológiák és Kommunikációs Hálózatok Főigazgatósága pályázati felhívást tesz közzé olyan új regionális ökoszisztémák létrehozásának ösztönzése céljából, amelyek technikai támogatást és finanszírozási lehetőségeket teremtenek a feldolgozóiparban működő kkv-k és közepes piaci tőkeértékű vállalatok (2 és 10 milliárd dollár közötti piaci tőkeértékkel rendelkező vállalatok) számára. A program 2. szakaszában (2015–2018 között) az innovációs központként működő regionális kompetenciaközpontok

pályázhatnak a támogatásra, amelynek felhasználásával felmérhetik a fenntartható technológiai együttműködés lehetőségét a kompetenciaközpont és a régió kkv-i és közepes piaci tőkeértékű vállalatai között a digitális átállást lehetővé tévő csúcstechnológiák bevezetése terén. Emellett az ilyen együttműködések regionális alapokból történő támogatásának lehetőségét is megvizsgálják.

▶TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

www.i4ms.eu

I4MS

► ÚJ ÚTMUTATÓ A PROJEKT-ÉRTÉKELÉSI KÖLTSÉG-HASZON ELEMZÉSHEZ

A 2014–2020-as programozási időszakban közel ötszáz nagyobb beruházási projekt várható, ezért az új követelményeknek megfelelően módosították az elvart értékelési módszert – a költség-haszon elemzést –, és kiadták az erről szóló új útmutatót az érdekeltek számára.

Az Európa 2020 stratégia fontos eleme azon projektek kiválasztása, amelyek a legnagyobb haszonnal járnak és a legjelentősebb hatást fejtik ki a munkahelyteremtés és a növekedés terén.

Emiatt minden, az ERFA és a Kohéziós Alap operatív programjaiban szereplő nagyprojektet (50 millió EUR fölötti támogatásra jogosult projektek) költség-haszon elemzési eljárással kell értékelni, amely most már kötelező eleme a társfinanszírozásnak.

A költség-haszon elemzés olyan analitikai eszköz, amely a beruházási döntések kiértékelésére szolgál. Segít felmérni a projekt hatására bekövetkező jóléti változásokat, valamint az EU kohéziós politikájának célkitűzéseire való hozzájárulás mértékét.

A megreformált kohéziós politikának szigorúbb követelményeket támasztottak a projektértékelési és döntéshozatali költség-haszon elemzéssel szemben, és közzétették az új eljárásokat ismertető útmutatót is.

Ellenőrizhető módszerek

A költség-haszon elemzés lényege, hogy pénzügyi mérőszámokkal mutatja ki a projekt előnyeit és költségeit a társadalom szempontjából, és fontos irányítási eszközként szolgál a nemzeti és regionális hatóságok számára. Az adatokon alapuló és sikeres politika kulcsa, hogy a beruházási döntések objektív és ellenőrizhető módszerek alapján szülessenek. A Bizottság ezért hangsúlyozta mindig is a költség-haszon elemzések alkalmazásának fontosságát az 50 millió EUR-nál költségesebb projektek esetében.

„A költség-haszon elemzés célja, hogy egységes eljárást biztosítson a döntések kiértékeléséhez a következmények szempontjából. A Bizottság új trendet indított útjára a költség-haszon elemzés terén.”

► MASSIMO FLORIO PROFESSZOR, A MILÁNÓI EGYETEM MUNKATÁRSA, AKI AZ ELMÚLT HÚSZ ÉVBEN FOLYAMATOSAN RÉSZT VETT A KÖLTSÉG-HASZON ELEMZÉS MÓDSZERTANÁNAK KIDOLGOZÁSÁBAN

Az elemzés segít eldönteni, hogy a projekthez szükség van-e uniós finanszírozásra, illetve jogosult-e az ESB-alapokból való támogatásra.

A nagyprojekt társfinanszírozásához szükséges jóváhagyás megszerzése érdekében az érintett irányító hatóságnak konkrét információkat kell elérhetővé tennie. Az új útmutatóban szereplő alapelvek, módszerek és feltételek segítik a kedvezményezetteket, az állami döntéshozókat és a független bírálókat abban, hogy jobban megértsék, milyen információkra van szükség a beruházási projektek társadalmi-gazdasági előnyeinek és költségeinek felméréséhez.

Közös szemlélet

Az átdolgozott útmutató a gyakorlati elemekre koncentrálna, a jóléti gazdaságtan tudományában bekövetkezett legújabb fejleményekkel lépést tartva segít annak megállapításában, hogy a társadalom számára valóban hasznos-e a projekt. A felhasználók széles rétegét szólítja meg, a bizottsági szakreferensektől

kezdve a tagállamok és tagjelölt országok köztisztviselőin és a pénzügyi intézmények munkatársain keresztül a beruházási projektek előkészítésében vagy kiértékelésében szerephez jutó tanácsadókig.

A költség-haszon elemzés folyamata a pénzügyi elemzésből, a gazdasági elemzésből, valamint a kiválasztott beruházási lehetőség kockázatelemzéséből és a környezeti hatáselemzésből áll. A költség-haszon elemzésben meg kell magyarázni, hogyan illeszkedik az adott projekt az operatív program(ok) megfelelő prioritási tengelyeihez, és be kell mutatni, várhatóan hogyan járul majd hozzá a kérdéses prioritási tengelyek konkrét célkitűzéseire és a társadalmi-gazdasági fejlődéshez.

A költség-haszon elemzés érthetőbbé tétele és az útmutatóban szereplő különféle ágazatokban való gyakorlati alkalmazásának elősegítése érdekében az útmutató számos esettanulmánnyal szolgál, többek között a közlekedés/szállítás, a környezetvédelem, az energiaipar, a szélessávú internetszolgáltatás, a kutatás-fejlesztés és az innováció területéről.

BEMUTATKOZIK A KÖLTSÉG-HASZON ELEMZÉSI ÚTMUTATÓ

A Bizottság júliusban konferenciát tartott, amelyen bemutatták a főbb érdekelteknek az ERFA és a Kohéziós Alap által finanszírozott beruházási projektek költség-haszon elemzéséhez készült átdolgozott útmutatót a 2014–2020-as programozási időszakra vonatkozóan.

Az eseményen kiemelten foglalkoztak azzal, mire kell ügyelni a költség-haszon elemzés alapelveinek beruházási projektekben való alkalmazásakor, és hogyan kell átültetni az alapelveket a gyakorlatba. A felszólaló szakértők ismertették a nagyprojektekkel és a költség-haszon elemzéssel kapcsolatos legfontosabb jogszabálybeli, eljárásbeli és módszertani változásokat.

Walter Deffaa, a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság főigazgatója szerint a költség-haszon elemzési útmutató célja, hogy ötvözze a szabályok szigorú betartását a gyakorlati megvalósíthatósággal.

Megemelt küszöbértékek és kevesebb nagyprojekt

A kohéziós politika beruházási projektjeinek a teljes Európa 2020 stratégiát kell követniük, és integrált szemléletet kell alkalmazniuk a különféle uniós finanszírozási források – például az ESB-alapok vagy a Horizont 2020 – felhasználásában. A potenciális nagyprojekteknek igazodniuk kell az EU tematikus célkitűzéseire, majd a beruházási prioritásokhoz, végül pedig a konkrét célkitűzésekhez, a mérésüknek pedig eredmények és mutatók alapján kell történnie. Ez a megközelítés közvetlen kapcsolatot teremt a projektek és a programok között. Az eredmények fizikai mutatók segítségével mérhetők.

A 2014–2020-as programozási időszakra megemelték a küszöbértékeket (75 millió EUR a 7. tematikus célkitűzésnek megfelelő közlekedési és energetikai projektekhez), és a teljes költség helyett immár az elszámolható költséghez kötik őket. Ennek következményeként csökkenni fog a nagyprojektek száma. A 2007–2013-as időszakban közel 80 milliárd EUR-t ruháztak be több mint ezer nagyprojektbe. A 2014–2020-as időszakban a megváltozott küszöbértékek miatt körülbelül ötszáz nagy beruházási projekt várható, amelyeket a tagállamoknak azonosítaniuk kell az operatív programjaikban.

Főszerepben a JASPERS program

A nagyprojektek fejlesztésében és kiértékelésében nagyobb szerephez jut – független szakértőként és tanácsadóként – a JASPERS, azaz a Bizottság (Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság), az Európai Beruházási Bank és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank közötti partnerségi program. A nagyprojektek a JASPERS vizsgálja felül, és a Bizottságnak független minőségvizsgálati jelentést készít, ami biztosítja, hogy minden tagállam és ágazat egyenlő mértékben részesüljön a támogatásokból.

A JASPERS bevonása segíthet a projektek megfelelő prezentálásában, a független minőségvizsgálat pedig a jóváhagyás esélyét is növelheti.

A JASPERS technikai tanácsadóként segítette a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság munkáját a költség-haszon elemzésről szóló útmutató elkészítése során: ez a segítség különösen a nagy infrastruktúra-fejlesztési projektekkel kapcsolatos gyakorlati kérdésekben, valamint a költség-haszon elemzés során követendő bevált gyakorlatok és gyakori hibák bemutatása terén bizonyult hasznosnak. A jövőben a Bizottság és a JASPERS rendszeres költség-haszon elemzési fórumokon teszi lehetővé az érdekeltek számára a költség-haszon elemzéshez kapcsolódó bevált gyakorlatok és tapasztalatok cseréjét, hogy tovább javulhasson a beruházási projektek értékelésének minősége.

▶ AZ ÚTMUTATÓ A KÖVETKEZŐ HELYRŐL TÖLTHETŐ LE
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf

► AZ EURÓPA 2020 STRATÉGIA MEGVALÓSULÁSÁNAK MÉRÉSE

Az EU tízéves munkahely-teremtési és növekedési stratégiáját, az Európa 2020 stratégiát 2010-ben indították el azzal a céllal, hogy megteremtse az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés feltételeit. Az Európa 2020 mutatója a stratégia első négy évéből származó adatokat tekint át azzal a céllal, hogy megállapítsa, mennyire hatékony a tagállamok és a régiók számára válság utáni stratégiaként.

A mutató az Európa 2020 stratégia öt fő célterületét vizsgálja: a foglalkoztatást, az oktatást, a szegénység elleni küzdelmet, az innovációt, valamint az éghajlatváltozást és az energiaellátás fenntarthatóságát. A mutató minden területen olyan pontszámot ad a tagállamoknak, régióknak és városoknak, amely a célok teljesülését tükrözi.

Uniós áttekintés

Az Európa 2020 stratégia első négy évében a legtöbb uniós és nemzeti cél tekintetében előrelépések történtek. A gazdasági válság miatt azonban a foglalkoztatási és szegénységi mutatók számos országban alig változtak. Hat tagállam romló teljesítményt könyvelhetett el: közülük Ciprus eredménye – kilenc pontos eséssel – a legrosszabb, Görögország és Portugália teljesítménye pedig egyaránt három-három ponttal csökkent.

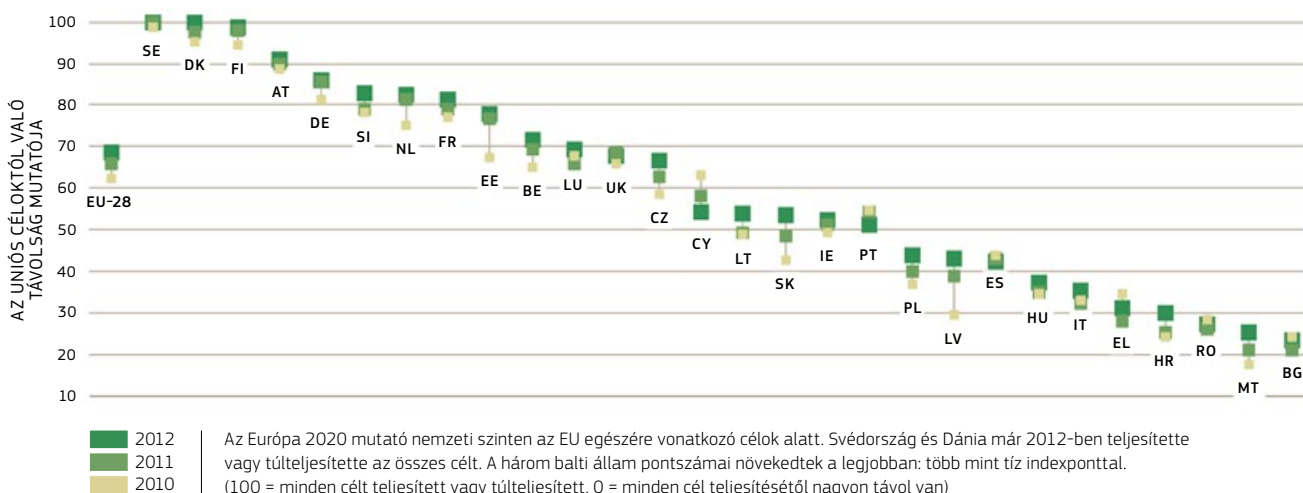
Regionális hatás

Az elemzés emellett arra is választ ad, hogyan teljesítenek az EU különböző régiói. A régiók közötti – gyakran egy országon belül is megjelenő – teljesítménykülönbségek kimutatása lehetőséget teremt a bevált gyakorlatok azonosítására és megosztására.

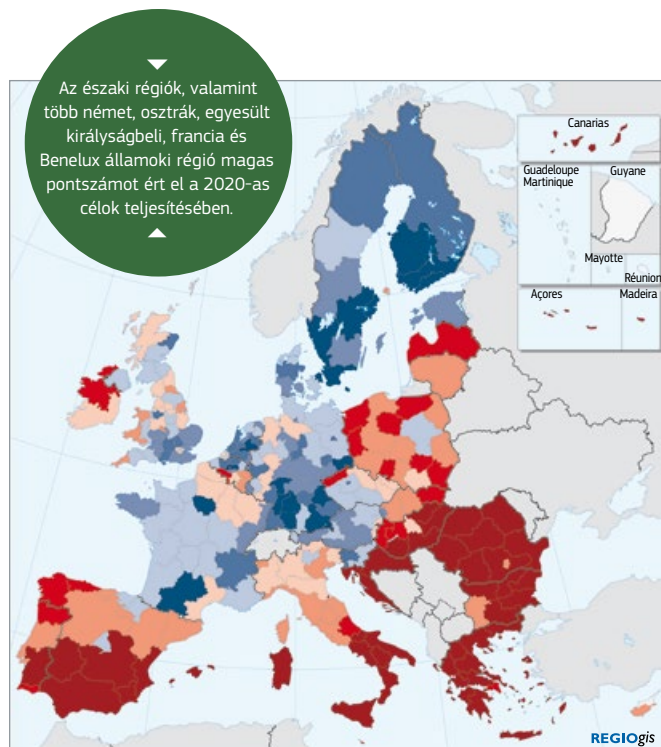
A régiók kohéziós politika szerinti osztályozása szerint a foglalkoztatási ráták, a felsőoktatási ráták, valamint a kutatás-fejlesztés GDP-ben való részesedésének aránya jóval alacsonyabb a „kevésbé fejlett” régiókban, míg a „fejlettebb” régiók általában az Európa 2020 minden mutatójában sokkal jobban teljesítenek.

A mutató emellett arra is rávilágított, hogy a fővárosi régiók gyakran az országok legjobban teljesítő régiói. A fővárosi régió és a következő legjobban teljesítő régió közötti különbség Bulgáriában, Romániában és Szlovákiában egyaránt jelentős. Románia és Bulgária fővárosi régiói több EU-15 tagállamot is megelőznek, például Spanyolországot, Görögországot és Olaszországot. A pozsonyi régió még jobban teljesít: 21 tagállamot utasít maga mögé. Az elemzésből kiderül, hogy a nagyvárosok jobban teljesítenek, mint a kisvárosok, az elővárosok és a vidéki területek. Hollandia, Svédország és Finnország nagyvárosai már most elérték az Európa 2020 stratégiában szereplő célokat a szegénység csökkentése, a foglalkoztatás és az oktatás terén.

EURÓPA 2020 MUTATÓ 5 KIEMELT UNIÓS CÉL, 2010–2012

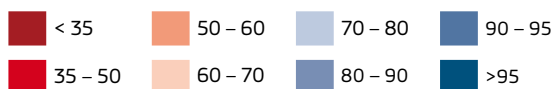

Forrás: Európai Bizottság az Eurostat és az EGT adatai alapján

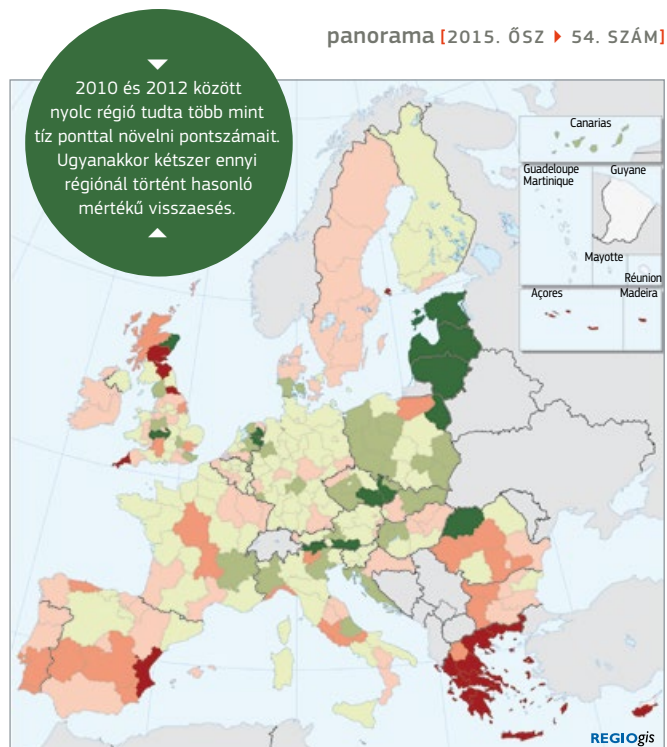
▶ EURÓPA 2020 MUTATÓ – 4 KIEMELT UNIÓS CÉL, 2012

AZ UNIÓS CÉLOKTÓL VALÓ TÁVOLSÁG MUTATÓJA

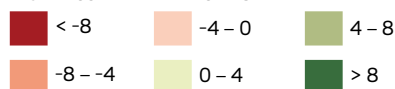
100 = minden célt teljesített vagy túlteljesített
0 = minden cél teljesítésétől a legtávolabb van
Uniós átlag = 71,4

Forrás: Európai Bizottság az Eurostat és az EGT adatai alapján

▶ AZ EURÓPA 2020 MUTATÓ VÁLTOZÁSA – 4 KIEMELT UNIÓS CÉL, 2010–2012

AZ UNIÓS CÉLOK TELJESÍTÉSÉTŐL VALÓ TÁVOLSÁG MUTATÓJÁNAK VÁLTOZÁSA

>0 = előrelépést tett a célok teljesítése felé
≤0 = nem tett előrelépést a célok teljesítése felé
Uniós átlag = 3

Forrás: Európai Bizottság az Eurostat és az EGT adatai alapján

A különbséget elsősorban a kohéziós országok nagyvárosa-ira jellemző jobb munkalehetőségek, jobb oktatási színvonal és alacsonyabb szegénységi arány okozza⁽¹⁾. Ugyanakkor a nem kohéziós országok nagyvárosaiban magasabb a szegénységi arány és alacsonyabb a foglalkoztatottság, mivel a képzettebbek és vagyonosabbak az elővárosi területre költöznek, a városközpontok pedig több szegényt és munkanélkülit vonzanak.

A 2020-as célok

Az elemzés segít meghatározni azokat a kihívásokat, amelyek nehezítik az Európa 2020 stratégia végrehajtását. Az elemzésből – nem meglepő módon – kiderül, hogy a gazdasági válság megnehezítette a szegénység csökkentése és a foglalkoztatás javítása terén vállalt célok teljesítését, és bizonyos országok esetében ez a jövőben is így lesz. A kutatás-fejlesztés terén jelentős előrelépések történtek, de a 2020-as célkitűzés eléréséhez javítani kell a trendeket. Az innováció továbbra is erősen koncentrált jellegű, és nem

mutatkoznak jelei annak, hogy terjedne a kevésbé fejlett régiókban. Az EU előrelépést ért el a megújuló energiára és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó célok teljesítésében, de ez részben a válság miatti energiakereslet-csökkentésnek tudható be. Az oktatás terén kitűzött cél teljesítése biztató jeleket mutat, de a foglalkoztatás nagymértékű növekedésének visszatérése akadályozhatja a folyamatot.

Általában véve a nagy kihívást a szegénység csökkentése és a foglalkoztatás, valamint az innováció növelése – és a többi célterület pozitív trendjeinek megőrzése – jelenti. Az EU a kohéziós politika részeként az uniós költségvetésének mintegy harmadát az Európa 2020 által meghatározott fő területekre fordítja, a mutató pedig segíti a tagállamokat és a régiókat abban, hogy a konkrét kihívások leküzdésével és a fejlesztési igényekre való koncentrációval a maximálisra növeljék az uniós finanszírozás hatását.

(1) Az uniós átlag 90%-a alatti GNI/fő mutatóval rendelkező országok, amelyek jogosultak a Kohéziós Alap támogatásának igénybevételére a 2014–2020-as időszakban (Bulgária, Ciprus, Cseh Köztársaság, Észtország, Görögország, Horvátország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovénia, Szlovákia).

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

<http://europa.eu/!wy97Wg>

Lásd még a *Panorama* 52. számának 24. oldalán megjelent cikket:

<http://europa.eu/!YB78tb>

Teljes beruházás:
2 200 000 EUR

A JEREMIE kezelőalaptól
biztosított rész:
700 000 EUR

▶ GÖRÖGORSZÁG

▶ AZ IKT-HOZ KAPCSOLÓDÓ KOCKÁZATITŐKE-ALAPOK HOZZÁJÁRULNAK A VÁLLALKOZÁSOK SIKERES ELINDÍTÁSÁHOZ

Az Incrediblue információs és kommunikációs technológiák segítségével nyújt online piaçteret a vitorlás-kölcsönzőknek a Földközi-tengeren, hogy a vitorlázás mindenki számára elérhető legyen.

Az Incrediblue annak a 45 innovatív induló vállalkozásnak az egyike, amelyeket kockázatitőke-alapok révén finanszíroztak – az Európai Beruházási Alapon keresztül megszervezett – JEREMIE kezdeményezés részeként Görögországban. A kezdeményezés a görögországi „Digitális konvergencia” operatív program, az Európai Regionális Fejlesztési Alap és magántőke bevonásával valósult meg.

A három éve alakult Incrediblue átfogó platformot készített az online hajófoglalás elősegítésére, lerombolva azt a hagyományos elképzelést, hogy a vitorlás-hajós nyaralások költségesek és speciális szaktudást igényelnek. Az internetes felületen az ügyfelek kiválaszthatják az úti célt, a hajó típusát és az utazás idejét. Az utazásszervező megkeresheti a számára a legmegfelelőbb hajót, és miután lefoglalta, az Incrediblue kiválasztja a 200 tapasztalt hajóskapitány közül az egyiket a foglaláshoz.

Antonios Fiorakis, az Incrediblue alapítója és vezérigazgatója szerint: „A nyaralók unják már, hogy évről évre hagyományos szállásokon szálljanak meg, és világszerte egyre nagyobb a kereslet arra, hogy hotelek helyett valami újdonságot próbáljanak ki. Az Incrediblue olyan alternatív nyaralási módot kínál, amelyben az utazóközönség az állandó hotel-szobai kilátás helyett mindennap más kilátásban gyönyörködhet a hajó ablakából kitekintve, ugyanazon az áron.”

Három évnyi sikeres működést követően a vállalat nemrégiben ismét 1,6 millió EUR-nyi finanszírozáshoz jutott egy beruházói konzorcium és a JEREMIE Openfund II révén.

A JEREMIE kezdeményezés

A JEREMIE ikt-hoz kapcsolódó kockázatitőke-alapok kezdeményezés a kezdeti technológiaátadás és az újonnan alakult ikt-vállalkozásokkal kapcsolatos beruházásokkal foglalkozik, amelyekhez az Európai Unió kis- és középvállalkozások számára fenntartott strukturális alapjaiból – saját tőke felhasználásával – nyújt támogatást. Célja azoknak az információs és kommunikációs technológiákra (ikt) specializálódott innovatív vállalkozások fejlesztése, amelyek a jelenlegi gazdasági válság közepette hozzájárulnak a digitális vállalkozói ökoszisztéma növekedéséhez Görögországban.

Az Incrediblue-n keresztül jelenleg 850 vitorlás kölcsönözhető Görögországban, az összesen 2 100 igénybe vehető hajóval együtt a Földközi-tenger térségében, Horvátországban, Törökországban és Spanyolországban. Az új támogatás segíteni fog az Incrediblue-nak bővíteni szolgáltatásait a Földközi-tenger térségében és növelni a foglalások számát. A vállalat eredményessége a JEREMIE sikeres görögországi alkalmazásában rejlik. A kezdeményezés az új támogatási lehetőségek biztosítása mellett erősíti a nyitottságot, az innovációt és a digitális vállalkozói kedvet, valamint a digitális gazdaságra való átállást.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ
www.incrediblue.com

▶ DÁNIA

▶ EGY INDULÓ VÁLLALKOZÁS A TENGERI MENTÉST ÉS FELDERÍTÉST TÁMOGATÓ DRÓNT FEJLESZTETT

Egy dán vállalat olyan speciális drónokat fejleszt, amelyek a tengeren is használhatók, és képesek automatikusan landolni a mozgó hajókon.

A CumulusOne egy új típusú csúcstechnológiás drón, amelyet kifejezetten tengeri műveletekhez terveztek, és olyan feladatok támogatására képes, mint a tengeri mentés, a kalózkodás felderítése, valamint a környezetvédelmi megfigyelés. Mindezek olyan területek, ahol hagyományosan milliárdok költenek a különleges repülőgépekre vagy helikopterekre.

A Little Smart Things nevű vállalatot (Bornholm, Dánia) 2013 januárjában alapították meg azzal a céllal, hogy távvezérelhető megoldásokat fejlesszen a légi fotózáshoz és filmeléshez. A vállalat nagy lehetőséget látott a tengeri célú felhasználásban. A polgári célú drónok tengeri használatra való átalakításához rendkívül robusztus gépet kellett kifejleszteni, fejlett GPS rendszerekkel és automatikus landolási képességgel.

Az elmúlt 18 hónap során elkészült a CumulusOne drón, amely két kilogrammnál is könnyebb, a törzse pedig szén-szálból és kevlárból áll. A gép fix szárnyat kapott, de nem igényel fel- és leszállópályát: képes függőlegesen leereszkedni és mozgásban lévő kis területeken landolni.

A drón akár három órát is képes a levegőben tölteni landolás nélkül, és akár 12 m/s sebességű szelet is kibír. Úgy tervezték, hogy akár kis hajókon is tudjon landolni, helikopter-leszálló vagy más landolási segédlet nélkül. A fejlett GPS technológia és a speciális navigációs rendszer lehetővé teszi, hogy a landolás teljesen automatikusan történjen.

A CumulusOne teljesen önálló, készre szerelten szállított rendszer. A küldetés megtervezését követően a drónt kézből indítják el: a gép a feladat végrehajtását követően visszatér, és függőlegesen, nagy pontossággal landol, leszállópályára nélkül. Ezeknek a képességeknek köszönhetően a CumulusOne értékes eszköz az olyan missziókhöz, mint a tengeri kutatás és mentés, a vízbe esettek kimentése, a jéggel kapcsolatos feladatok elvégzése, a kalózkodás megelőzése és a környezetvédelmi felderítés.

A drónt a Dán Műszaki Egyetem (DTU) űrtechnológiai tanszékével és az Aalborg Egyetemen együttműködve fejlesztették ki: az egyetemi szakemberek segítettek a precíziós GPS-szenzorok és a hajókon történő automatikus landoláshoz szükséges matematikai modellek elkészítésében. A CumulusOne akár 600 gramm hasznos terhet is képes szállítani. Számos lehetőség adott a jövőbeli továbbfejlesztésre és a szenzorok bővítésére.

A Little Smart Things projektjét a Dán Innovációs Alap támogatta, és az ERFA is támogatni fogja. **Esben Nielsen** alapítót és vezérigazgatót 2014-ben az év vállalkozójának választották Dániában.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

<http://littlesmartthings.com/>

Teljes összeg:
255 000 EUR
EU-hozzájárulás:
102 000 EUR

2016-OS ESEMÉNYNAPTÁR

JANUÁR

_Horvátország (HR)

1. éves EUSAIR fórum

JANUÁR

_Szlovénia (SI)

Az EUSALP
nyitórendezvénye

JÚNIUS

_Brüsszel (BE)

Magas szintű rendezvény
az intelligens szakosodásról

Ezekről a rendezvényekről további információ
található az Inforegio webhelyen:

http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/newsroom/events/

KAPCSOLAT- TARTÁS

 http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/

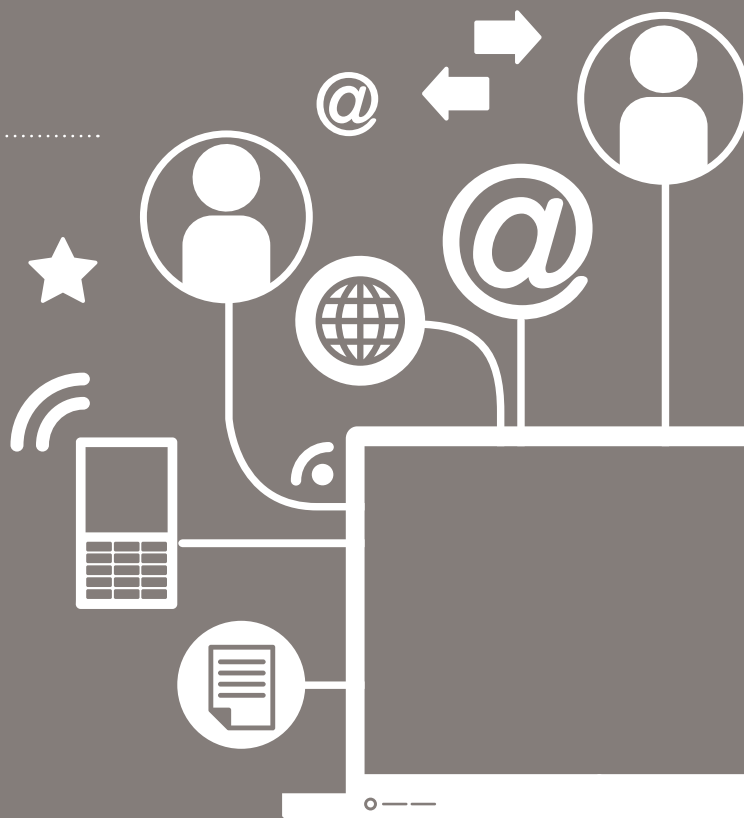
 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
DG REGIO együttműködési platform

 www.flickr.com/euregional

 Iratkozzon fel „REGIOFLASH” hírlevelünkre!
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

Kiadóhivatal

Európai Bizottság,
Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság
Kommunikáció – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/

